

309541

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. 6.

చెన్న పట్టణము 1919 వ సం॥ జూన్ నెల 14 వ తేది శనివారము

NO. 63.

సంపుటము. ౩

సిద్ధాంతి నామ సంవత్సర శ్రేష్ఠ మాస బహుళ శ్రవణ మం.

సంచిక ౬౩

Note

Note

Salicylic Acid

The best quality of this can be had of

Messrs. Parry & Co.,

1601

Box 12, Madras.

For price & other particulars apply.

Mr. G. W. M. Reynold's Novel Other Big Type Editions.

GRACE DARLING or	Ru. A.
The Heroine of the Fern Island	0 12
Mary Price 8 vols. Re. 5- Parricide 3 vols.	1 12
Faust 2 vols. Re. 1-8-0 Wagner 3 vols.	1 12
Seamstress in 2 vols. Re 1. Margaret 4 vols.	3 0
Necromancer 3 vols. 2-4-0 Agnes 9 vols.	6 0
Old London, 3 vols. 2-4-0. Mary Stuart 2 vols.	1 4
Pope Joan 3 vols. 1-12-0. Coral Island 4 vols.	3 0
Kenneth 4 vols. Re. 3. Soldier's Wife 2 vols.	1 4
Robert Macaire in 2 vols.	1 0
Young Ducheas, in 4 vols.	3 0
Bronze Statue 4 vols.	2 0
Canonbury House in 3 vols.	2 4
Rosa Lambert, 4 vols.	3 0
The Massacre of Glencoe 4 vols.	3 0
Mysteries of London 13 vols.	7 0
Mysteries Court of London 17 vols.	12 0
Empress Eugene's Boudoir 3 vols.	2 4
May Middleton 2 vols.	1 8
Rye House Plot 4 vols.	3 0
Pickwick Abroad 3 vols.	2 4
Love of the Harem in 4 vols.	3 0
Young Fisherman, complete	0 10
Master Timothe's Book Case 3 vols.	1 12
Mysteries of Paris by Eugene Sue in 2 vols.	1 0

(Postage etc. Extra for all Books)

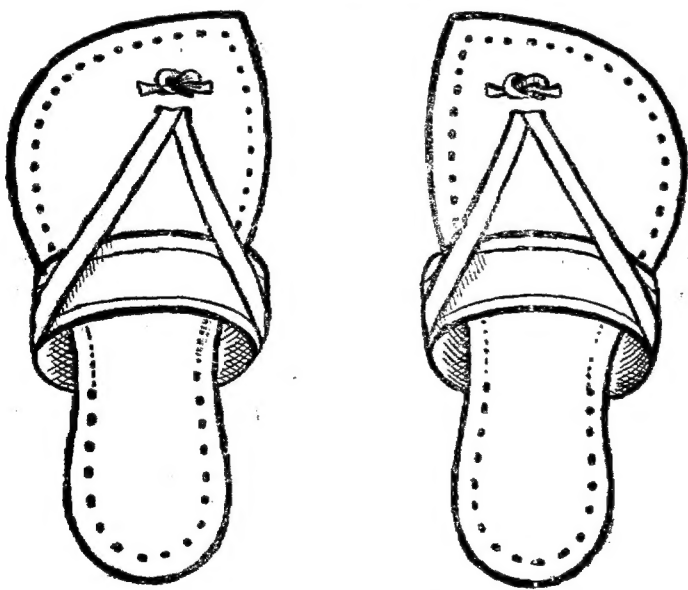
The SUPERIOR WATCH Co.,

536

Post Box 167 (A) Madras. E.

SANDALS

WARRANTED

ALL LEATHER

పాదరక్షలు

(1620)

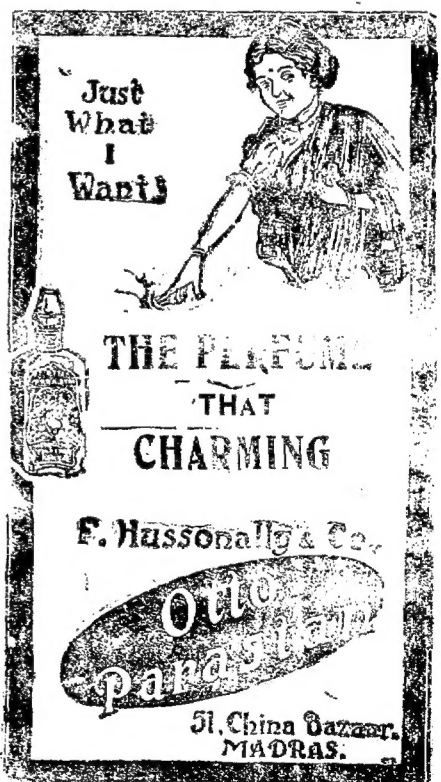
ఉష్ణకాలమునకు మిక్కిలి ఉపయోగకరమైనవి. తండ్రిగట్ట చర్మముతో చేయబడినది. అంతయు చర్మమే. సాధారణ ధర తగ్గించిన ధర

జత రు. 1-8-0, జత రు. 1-2-0.

వ్యాపారులకు హోల్ సేల్ ధర ఒక్కగ్రోసు జతలు రు. 144.

Mason, Smith & Co.,
Retailers for the Chrome Leather & co
Club Corner, Mount Road, Madras.

మేనకా, స్మిత్ అండు కంపెనీ, క్లబ్ కార్నర్,
హుంట్స్ రోడ్, మదరాసు.

GET GOOD SIGHT.

by removing the cause of bad sight. Don't commit the common error and take to spectacles as the only remedy for eye-trouble-they will correct your sight, but what you want some thing to cure your eyes, viz:-the Actina Treatment. Actina has succeeded where specialists had failed, simply because it assists, and not opposes, Nature. It is essentially a natural treatment and the hundreds of testimonials are proof that it is a successful treatment. To use it is simplicity itself remove the two screw caps from the Actina Instrument releasing the powerful vapour which applied to the eyes and inhaled through the mouth and nostrils, sets up and maintains a good circulation in all parts of the eye, removes congestion and restores the organ to perfect health. It is an unequalled cure for all eye troubles, such as Iritis, Cataracts, Granulations, Sore Eyes, Ulcer, Opacity, etc., etc. Invest Rs. 25-8 in an Actina and save 'specialists' fees. Valuable booklet entitled 'Prof. Wilson's Treatise on Disease' containing particulars of Conditional Trial Offer and convincing testimonials post free from Actina H. P. Sole Agency, Batala (India).

Actina Way.

మలయ చందనము

(1251) పెగ్గోగమనకు కృతార్థము. మలయ పుష్పకృతమునకు ఎకరికిని తెలియదు. కర్మము లేదు. పితౄకృతమునకు కర్మములే కనిపెడు. రుచ్యమైన మామలయచందనము ఎలలపు తెలుపు, కచ్చ అను మామల విధముల పెగ్గోగమనకు మామలపుటలలో ముద్దును. ధర్మ 1-8-0-0 గంధర్వసార్వసి. రాజమండ్రి.

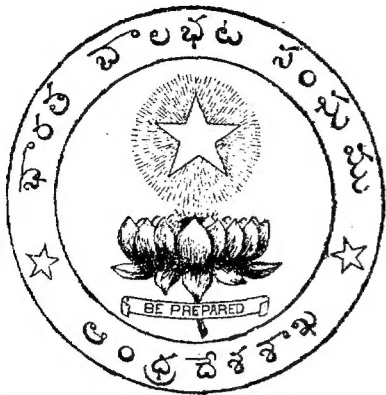
ఆత్మజిజ్ఞాసా.

శరీరమును విడచినతరువాత అర్హుని. కర్మముల సత్కారమును గురించిన శాస్త్రీయచర్చ గ్రంథకర్త:- సా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. పి. శివమూర్తి చక్కని గ్రంథము చేసి రు. ౧.౦౦. మేనేజరు, ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము హనుమంత ౨12, మదరాసు.

MADRAS.

రాజ్యలలితిగారి విజ్ఞప్తి జిల్లా కలెక్టరుకు తమ
కుంభవలయలందు బ్రాహ్మణులకు తోలుపాటయ్యును.

బాలభటోద్యమము.

బెజవాడనుండి ఆంధ్రరాష్ట్రీయ కమిషనరుగ అయ్యికి వేంకటరమణయ్యగారిల్లు మాకు వ్రాయుచున్నారు:

ఉద్యమముయొక్క శక్తి

నేను బాలయగన యావనముగన ఉండియున్నవారే శత్రు బాళియమహాసభమును నిర్మించువారై యున్నారు. వారినిర్మాణమునకు గావలసిన పునాదులను నేయుట మన యొక్క విధ్యుక్తధర్మమై యున్నది. మనము వారికి ఇచ్చి దిచ్చు కలిపియు బట్టియే ఆసాధనిర్మాణముగూడ నుండును; మనబాలయొక్క భావభ్రష్టత్వమున కంతకును కర్తవ్యమింకొరకలేమియో తెలిసికొనుట మన బాధ్యత గాదా?

- (1) వారు ఆరోగ్యవంతులుగా నుండవలయును. బాలయొక్క కారీరక బలమంతయు దీనిమీదనే ఆధారపడి యుండును. సామ్రాజ్యమున కిది రక్షనాశీలు వంటిది. (2) తమ ధర్మముయొక్కయు, గౌరవముయొక్కయు విలువను వారు తెలిసికొనవలెను. బాలయొక్క ధార్మిక బలమంతయు దీని మీదనే ఆధారపడియున్నది. సామ్రాజ్యమున కిది ఆత్మకంటిది. (3) వారు సేవాశ్రతులై యుండవలయును; అట్టివత్తమును నిర్వహించుటకు వలయు తలపీతును శిక్షను వారు పొంది యుండవలయును. దీనిమీదనే బాలయొక్క శక్తియుంతయు ఆధారపడియున్నది. ఇదియే సామ్రాజ్యమునకు శక్తిరసము వంటిది. (4) వారు పాపవంతులై యుండవలయును. జీవితము పని శ్రమతోమైనగాని ఇహపర సౌఖ్యములేవు. మానవుల భవిష్యత్తు దీనిమీదనే ఆధారపడియున్నది.

మనపిల్లలను యావనమున, ఆరోగ్యవంతులుగను ధర్మవంతులుగను, దేశసేవాసంప్రదముగను, పాపవంతులుగను-చేయుటకే భారతవర్ష బాలభటోద్యమము ప్రారంభింపబడినది; ఈయద్యమమునందు మనపిల్లలు సేవాశ్రతి దీక్షను గైకొనుటయేగాక, సేవాశ్రతును ఆచరణయందుగూడ బెట్టెదరు. వారేమి నేర్చుకొనెదరో, దానిని ఆచరణయందు బెట్టుటకు వలయు సదుపాయములను వారు దీనియందు నేర్చుకొనెదరు.

పదిసంవత్సరములకు పూర్వము బాలరస యావనము పారధర్మములయందు తలపీతు చేయుటకై, బాలభటోద్యమము ఆంగ్లేయదేశమున “రీ కాబర్నల్ బేడెన్ పతర్” గాంజే ప్రారంభింపబడినది. నాగరికత జెందిన దేశములన్నిటియందును ఇప్పుడది వ్యాపించియున్నది. ఆమెరికాదేశ సంయుక్తరాష్ట్రములందే 2,00,000 మంది బాలభటులు గలరు; ఈయద్యమమును బాళియపురిస్థాపనక సంగీకరించుచు నాదేశముయొక్క కాంగ్రెసు మహాసభవారు ఒకచట్టమునుగూడ చేసినారు. రెండవతరము మాత్రము బనసంఖ్య గలిగిన “న్యూజీలాండ్” దేశమునంత 20,000 మంది బాలభటులు గలరు. ఈ యద్యమము ఆయాదేశములందు ఇంత అద్భుతముగ వ్యాపించుట యెందుకు!

ఆదేశములందలి తిలకిండుగ్రామ తమ పిల్లలు ఆరోగ్యవంతులును, ఆత్మవిశ్వాసము గలవారును కావలెనని కోరిరి. పిల్లలు తమ పనియందు సహాయభూతులై యుండవలెనని ఉపాధ్యాయులు కోరిరి; సన్న్యాసమును, ఆత్మగౌరవము గలవాడను, విశ్వాసపాతుగను, సేవాశ్రతులను, ఆన పాదులు కావలెనని అందఱును కోరిరి. ఈ యుగమందు విద్యావ్యాపకమున కిది అత్యుత్తమమార్గమని వారు కనిపెట్టిరి.

1902 సం॥ మార్చి నెల 26తరున భారతవర్ష మం దీ యద్యమమేలేదు; అప్పటివఱకును చట్టము ననుసరించి విరోధాదేశీయులను, యూరేషియనులను, క్రైస్తవులను తప్ప తదితరులను దీనియందు చేర్చుకొనుచుండుటలేదు. ఇప్పుడా నిబంధనను లోలగించినప్పటికిని, క్రైస్తవులుకాని భారతీయులందఱును బేడెన్ పతరుగారి బాలభటసంఘమున సభ్యులుగ చేర్చుకొనబడుటలేదు. ఈవిషయము యధానంతరము

అలోచించెదమనిరి. అందుచేత మద్రాసునగరమున అసోసియేటు మ్యూజిక్ యాదరణక్రింద భారత బాలభటసంఘము స్థాపించబడి, ఈయద్యమ వ్యాపకము ప్రారంభమైనది. భారతవర్ష పరిస్థితులకు అనుగుణ్యములగు మార్పులతోను చేర్పులతోను “బేడెన్ పతరు” గారి పద్ధతియే ఇచ్చటను అమెరికాలోనికి తేబడినది. ఇతరదేశములందీ యద్యమమందు 10 మొదలు 100 సం॥ వయస్సుగల బాలరకు మాత్రము స్థానము గలదు. మన దేశము ఉద్యమమందన్ననో 2 సం॥ మొదలు 12 సం॥ వయస్సుగల మగపిల్లలకును, ఆడపిల్లలకును, 12 సం॥ వయస్సు మించిన ఆడపిల్లలకును, 10 సం॥ వయస్సుమీరిన యువకులకును గూడ నవకాళము గలదు.

దేశముగొటకు తమ బాధనప్రయత్నములను వినియోగింపుచు, తమని దైవభక్తులను నేనింపుచు, సామ్రాజ్యమున రాజభక్తి గలిగి జీవించుచు, అందరికిని ఉపయోగకారులై యుండే వాధింపును పారధర్మములను గుర్తించినవారినిగ జేయుటయే ఈసంఘాదేశము.

ఇదియే ఈసంఘముయొక్క ముఖ్యసూక్తియును. పిన్న భటులు (ఏడు మొదలు 12 సం॥ వరకు), బాలభటులు (10 మొదలు 12 సం॥ వరకు), భటులు, అని యద్యమమునందు తరి వీతును పొందువారు మూడుతరగతులుగ నుండురు. బాలభటుల గూడ ప్రత్యేకకాళుగలరు. అభిలాషులగు పెద్దలు తమతమ గ్రామములందును పట్టణములందును, ఈసంఘమునకు కాళుల నేర్పరచి, ఈయద్యమభివృద్ధికై కృషిసంపదగును. కారీరక సాధకముల మూలమునను, కవాతులనును, బహిరంగప్రత్యేకముల వాడుకొను ఆటలనలనును, యాత్రియములమునను, పలు విధములగు చేతనలయందు ప్రాథమికజ్ఞానము కలగజేయుట మూలమునను దెబ్బలు తగిలినవారికి ప్రాథమిక చికిత్సజేయుట అక్షరాధానమున జేయుట గుడి నెలనుగట్టుట, లోటులను పెంచుట, ఈతనేర్పుట మున్నగునవి నేర్పుట మూలమునను ఈబాలభటోద్యమమందు శిక్షనొసంగబడుచు భటులధర్మములకును, ధర్మమార్గాను గ్రస్తమునకు తమ గౌరవముయొక్క విలువను వారు తమదృష్టియందుంచుకొనెదరు. ఇతరుల బలవంతముమీదగాక తమంతట తాము ఒకవిధమైన శిక్షకు లోలోబడియుండుటయందును జవాబుదారీని వహించుటయందును సోదరబృందములను పెంపుజేయించుకొనుటయందును ఈయద్యమము అద్భుతములగు అవకాళములను గలగజేయుచున్నది

ఆంధ్రదేశముందు బాలభటోద్యమము

1901-1902 యున సంభవించిన కొల్లేరు, కృష్ణుల వరదల సందర్భమున పలుగ్రంథాలయముల ప్రతినిధులు బెజవాడ సేవకసంఘమువారి ఆదరణక్రింద చేసిన సేవ చాల మందికి జ్ఞప్తియందున్నదని తెలచెదను; అప్పుడు వరదల పనులు ముగిసినప్పటికీ, బాలభటోద్యమముగూడ నెలకొల్పి ఆంధ్రదేశమున కంతకును సేవాసంఘమును స్థాపింపవలయునని వాంఛించితిమి. 200 కాలముదాక ఆలోచిక ఫలింపక పోయినప్పటికిని, మావృద్ధయములందు పరివక్తయగుచున్నదనిమాత్రము చెప్పగలము. నుమారు నాలుగు మాసములక్రిందట భారత బాలభటసంఘ ప్రధాన కమిషనరుగారగు పీయర్నవోరవాడను, బందరు బాళియ కళాశాలయందు బాలభటోపాధ్యాయులగు వారచాసి వేంకటగుప్పారావుగారును దయతో బెజవాడకు విచ్చేసి మాలో గొందఱకు బాలభట శిక్షణను నెసంగి మావాంఛ సఫలమగుటకు గావలసిన యవకాళము నొసంగిరి.

అనంతపురము మండలమందున్న మదనపల్లియందుచాల కాలముక్రిందటనే బాలభటకలాలము తయారచేయబడినది. పిమ్మట మచిలీపట్టణము బాళియ కళాశాల హిందూపురము, మార్వనపల్లి, నెల్లూరు మున్నగుస్థలములందుగూడ పలాలములు ప్రారంభమైనవి. తరుపతి బెజవాడ, రాజమహేంద్రవరము బాళియ పాఠశాలలందుగూడ పలాలములు కూర్చబడినవి.

ఈ ఉద్యమమును వ్యాపింపజేయుటెట్లు?

ఆంధ్రదేశమునం దీయద్యమమును విరివిగ వ్యాపింపజేయుటకుగాను, ప్రతిపట్టణమునందును పల్లెయందును బాలభటోపాధ్యాయులుగ తయారైనవారు ఒక్కతైన ఉండుట ఆత్యంతావశ్యకము; అట్టి ఉపాధ్యాయులు తయారగుటకు గాను అక్కడక్కడ శిక్షాస్థానముల నేర్పరచి, వారిని తరి వీతు చేయవలసియున్నది. శిక్షాస్థానమున ఏర్పరచుట యన్నములభముగ కొనసాగునట్టి కార్యముగాదు. విశేష కృషి శ్రయోనలతోగాని కొనసాగుదు. భటోపాధ్యాయులను తరి వీతు చేయుటకు తగినంతమంది శిక్షకుల ఉండవలయును. భటో

పాధ్యాయులుగ క్షయరగువారికి తగిన కనకు లభ్యుటకు ఉదారవంతు లుండవలయును. బాలభటోపాధ్యాయులను తయారజేయుటకై అభయము ప్రతితాలూకావను ఒక్క శిక్షాస్థానమునైన ఏర్పరచుట ఆత్యంతావశ్యకమై యున్నది. ప్రస్తుతమున్న పరికరములనుబట్టి ప్రతితాలూకావను ఏర్పరచలేక పోయింపుటికిని, ప్రతిజిల్లాలకును ఒక్క శిక్షాస్థానమునైన ఏర్పరచుటకై ప్రయత్నములను నూత్రుచున్నారము. ఇదివరకు జరిగినవని.

బేదార్యవంతులును, దేశభామియులును పరోపకారపారీణులును అగు క్రి బండి వేంకటకృష్ణయ్యగారి ఆదరణవలన, కృష్ణజిల్లా బాలభటోపాధ్యాయుల శిక్షాస్థానమున గడచిన మార్చి నెలయందు బెజవాడ తాలూకా వల్లూరు పాలెమునందు నడపితిమి. భటోపాధ్యాయులకు కావలసిన సమస్త సౌకర్యములను, క్రి వేంకట కృష్ణయ్యగారు విక్సిలి ఒపికతోను, కృష్ణతోను నిర్వర్తించి బాలభటుల కృతజ్ఞతకు పాత్రులైరి. బాలభటులు సేవాశ్రతులుగనా. కావున వారు ప్రతి ఫలముగ జేయదగినది భక్తి పురస్కరమును ఒక్కవందనమే; ఆవందనమును వారిపప్పును జ్ఞప్తియందుంచుకొనుటకై ఒక తరళమునజేసి వారి కర్పించితిమి.

వల్లూరుపాలెమునందు ఏర్పరచిన ఈశిక్షాస్థానములో ఆంధ్రదేశ బాలభటోద్యమ చరిత్రయం దొకనూతనయుగము ప్రారంభమైనదని చెప్పవచ్చును. మిగిలిన జిల్లాలయందుగూడ శిక్షాస్థానముల నేర్పఱచుటకై ప్రయత్నములను జేయుచున్నారము. ఈయద్యమమును వ్యాపకముచేయుటకై భారతవర్ష బాలభటసంఘమునకు ఆంధ్రదేశకాళు ఏర్పరచబడినది. దానికి ప్రధానకార్యాలయము బెజవాడయందు నున్నది. ఈయద్యమమును వ్యాప్తము జేయుచున్నవారు జేయగలవారును వారికి వ్రాసిన తగినసహాయమును సలహాలను పొందగలరు.

మాతృదేశభివృద్ధినిగోరువారందఱును, భావికాలమందు బాళియ నిర్మాతలుగ నుండదగిన బాలర అభివృద్ధినిగోరువారందఱును ఈయద్యమ వ్యాప్తికై కృషిసంపదవలయును. యువకులయందు దుర్నామానును కలిగించుటయందు దీనితో సాటియగునదిలేదు. ఇది రాజకీయవిషయములకుగాని, మతకక్షులకు గాని, వోటియ్యది; మన పిల్లలయొక్క శక్తియుక్తులను సన్న్యాసమున ద్రిప్తునది; ఆత్మగౌరవమును, ఆత్మ విశ్వాసమును, జీవేంద్రియశక్తియును గలిగించి సేవాశ్రతునందును, పారధర్మములయందును తరివీతు నిచ్చునది; దేశమునకును సామ్రాజ్యమునకును సేవ జేయించునది.

మెట్ర పాలిటన్ మార్పు

పోస్టు బాక్సు నెం 155 రు, మదరాస్.

- 1. అత్యుక్తమైన యరరిగ్లను శిమెంటు, దీనివెల బుడ్డి 1-కి 0-8-0 ఒకేతూరి 1 దజజ్ తెప్పించుకొనువారికి 1 బుడ్డిన్ని 50 తెప్పించుకొనువారికి 5 బుడ్డున్న ఉచితముగా నివ్వబడును. ఈ ప్రాజెక్టు గ్లాసులు చిమినీలు వగైరాలకు పగిలినవోట్లయందు తదవిన దృఢముగా కరువుకొని ఎప్పటికిన్ని పనికి లోపము లేకుండును.
- 2. పరిమళనస్యము, సాదానస్యము, యిది మా వద్ద తయారకాలబడుచున్నది. అనేకులు వారమునకు, పక్షమునకు నెలకు వారికి ఎంతకావలయునో అంతకువ్రాసి తెప్పించుకొనుచున్నారు. సాదానస్యము. తరిమళనస్యము 15 రులములు 5 పలములు 0-8-0 1-6-0 80 " 10 " 0-15-0 2-10-0 60 " 20 " 1-11-0 ఈ నస్యము చేసిన మూర్తిబాటర్ 1-కి 0-4-0 ఒక దజజ్ బాటిల్సు వెల 2-8-0, 3. రబ్బర్ స్టాంపులు, సాధారణమైన పని విశేషము లేకుండ కీలు 1-కి 2-8-0 చే వ్రాలు మోస్తరు తయారచేయు కీలు 1-కి 3-4-0. ఇతరవిషయములు తెలియగోరువారికి కేటలాగు ఉచితముగా పంపబడును. (1611)

శ్రీమద్భగవద్

గీతారహస్యము

547 అను 1487

కర్తయోగ శాస్త్రము

శ్రీబాలగంగాధర తిలక కృతము

శ్రీ నారాయణమూర్తి శాస్త్రి చే వరివర్తితము. ప్రతి 1-కి ధర రూ. 3.4-0. వావిళ్ల - రామస్వామి శాస్త్రిలు అండ్ సన్స్, 192, ఎన్.ప్లనేడ్, చెన్నపురి. ఈ.

ప్రథమ ఆంధ్ర దేశ సహకారసభ

ఆహ్వానసంఘము - 3 వ ప్రకటన

ఆంధ్రదేశ సహకారసభ యీ నెల 28, 29 తేదీలకు జరిగినట్లు. సహకార కాళాధికారి యగు ఎఫ్. ఆర్. హెమింగ్వేయారు, వారిసహాయాధికారులగు అసిస్టెంట్ సెక్రటరీలు యీ సహకారసభకు కొన్ని ప్రోత్సాహమునకై ఆంధ్రుల కృతజ్ఞతకు పాత్రులు. ఆంధ్రులందఱు మేల్కొని యీ సహకారసభకు తత్ఫలము నొంద వేడెదము. ఆహ్వాన సంఘముచేత తయారుచేయబడిన చిత్తుతీర్థములు యీ దిగువ ప్రకారము విడిచి. వానినిగూర్చి యింకనువారికి అవసరమైనచో క్రొత్తవియములనుకూడ నూచింపగలరెదము.

చిత్తుతీర్థములు.

(1) భాషా సాంప్రదాయములు, మొదలగు వానిలో స్వాతంత్ర్యముగలిగి వైదికముగ ఏక దేశమున ఆంధ్రులందఱును సహకారమున యజ్ఞము ప్రత్యేక పరిపాలనా ఖండముగ చేసి ప్రత్యేక రాష్ట్రము కాళాధికారిని నియమించుట,

(2) వాస్తవప్రత్యేక మొదలగువానిములమున సహకారభావము ఆంధ్రులలో పూర్వముగ వ్యాపించి చేయుటకును, సహకారసంఘ నిర్వహణమునందు ఆంధ్రులకు శిక్షణ సాగి ఆయా జేతభాగములకు అనుగుణింపి చూచుకొనవలయును, వ్యాప్తియొందించి బలపరచుటకును, ఆంధ్రదేశమునకు ప్రత్యేకముగ ఒక రాష్ట్రము సహకార వ్యాపకసంఘమును స్థాపించుట,

(3) ఆంధ్రదేశమునందు సహకార భావమును స్థాపింపరచి కీర్తియు వ్యాప్తి జేయించుటకును, ఆంధ్రదేశములోని సెంట్రల్ బ్యాంకుల కనసంపత్తిని యేకీకరింపగలరెదము, సహకారసంఘము ఆదేశించునట్లు చేయుటకును, ఆంధ్రదేశములో ఆంధ్రరాష్ట్రము బ్యాంకును స్థాపింపరచెనని, విద్యాభివృద్ధి మొదలగు వారిందఱు ఆ బ్యాంకులో భాగములను గీసికొని అన్నివిధములను తగురీతిని బ్యాంకుయొక్క స్థాపనమునకును, అభివృద్ధికిని తోడ్పడవలెనని యీ సభవారు ఆంధ్రులను హెచ్చరించుట,

(4) గ్రామపరిపాలనములకు ద్రవ్యసహాయము చేయుట, ప్రతితాలూకాకును ఒక సెంట్రల్ బ్యాంకు ఉండుట అదర్భముగ నుంచుకొని అట్టి అదర్భరాష్ట్రాధికారి సెంట్రల్ బ్యాంకులసంఖ్యసాధ్యమగుంత కీర్తియుగ వృద్ధిచేయుట,

(5) టోలుగట్టు రాబడిని సహకారబ్యాంకులలో డిపాజిట్టు చేయుట అవకాశము కల్గించుచు దొరతనమువారు భావకీర్తియు అక్లాంటు కొద్దును సవరణచేసినందునకు ఈ సభవారు తమ కృతజ్ఞతను దెల్పుచు, జనసామాన్యముయొక్క సీరలలో వాస్తవ్యములు వాస్తవములకు వలయు భవమును సహకారబ్యాంకులకు లభించుటకై రైల్వేసెక్షన్సు, పోస్టాఫీసులకు సహకారము, ఇంకను ఇతర సెక్షన్సులలోను, గార్డు మెంటు పోస్టులలో సేవింపు డిపాజిట్టు, టోలుగట్టు డిపాజిట్టు విధముననే సహకారపు బ్యాంకులలో డిపాజిట్టుచేయుటకు తగు ఉత్తమ ప్రోత్సాహము చేయవలెనని ఈ సభవారు దొరతనము వారికి నివేదించుచున్నారు.

(6) ప్రజలను యుక్త ప్రాయమున వేరవేరుచేసి వారికి భరతతి గలిగించి భరతపౌరుషమును అలవడజేయుటకును ఆహార విద్యాభివృద్ధియొక్క శిక్షణాధికారులగు జనసామాన్యమునకు స్వల్పపద్ధతి గలము లభింపజేయుటకును, ముఖ్యసాధనమునకు సంబంధించిన సుప్రసిద్ధులను ద్రవ్యోపకర్తి కలగుటకై, సర్వ దేశీయో పోషింపగలరెదము వంగదేశపు సహకార వ్యాపకసంఘము వారి కనుభాగ వాస్తవ్యురీతిని, ప్రస్తుతము ఇంగ్లాండులో నుండునది, ఇంగ్లండు ప్రభుల లాభముకొనుటకు వాడుక కరెన్సీనోట్లు విజయభూముకు, బంగారు, వెండి నాణెములకు సంబంధించిన విజయభూము ఇండియా దేశములోనికి తీసికొనివచ్చి సహకారోద్యమముయొక్క ఆర్థికసంకల్పితములకు తోడ్పడుటకు వలయు యత్నములను, చట్టములను వెంటనే చేయుట అవసరమని ప్రభుత్వమువారికి ఈ సభవారు విన్నవించుచున్నారు.

7. సహకార సాంకేతిక సంఘములను వివిధ సెలెక్షన్సులకును, అట్టి సంఘములకు మోడినస్తువులను సమైక్యీకరించుటకును, తయారుచేసిన సరకులకు తగు స్థలములకు, బంపి కలియగల భరణ రాబట్టుటకును, సహకార కాళాధికారి యొక్క పరిశీలనయొక్కయు, వివిధ ప్రత్యేకముల నాయకుల యొక్కయు, ప్రభుత్వముయొక్కయు, సంఘమును నిర్మించుటకై యీ సభవారు సూచించుచున్నారు.

8. ఏదెప్పు బ్యాంకులలోను, నిస్సంకేతమునకు భద్రత, ప్రభుత్వము మొదలగు సహకారములందు చేయించిన సెంట్రల్ బ్యాంకులలోను, జేతదాయ భరణదాయములు మొదలగు నిధులను డిపాజిట్టుచేయుటకు అవకాశ మొసగుటకై అనుకూలముగ రీతిని ఆన 1882 సంవత్సరపు ఇండియాకోట్రిన్సు అక్టును సవరణజేయుట అవసరమని యీ సభవారు అభిప్రాయపడుచున్నారు.

9. ప్రభుత్వమువారు ఉదారహృదయముతో స్వరసాయపు ఋణముల చట్టములను చేసినప్పటికి ఆఋణముల నియమనిధికారము వివిధము అధికారులచేతియందుండుటచేత వలయు ఋణసౌకర్యము లభించుట దుర్లభముగ నున్నదియు, వీధిరయతులకు చాకరదీక్షి దృష్టము లభింపవలెనను ప్రభుత్వమువారి ఉదారసంకల్పము సార్థకము కావలెనన్న రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమువారు యేటేట ఆదాయవ్యయములను మదింపు చేయుటకును రాష్ట్రములోని పరిపాలనసంఘము లన్నిటికిని క్షయసాయ ఋణములకు యెంత మొత్తము కావలెనో సహకార కాళాధికారివారు తెలిసికొని అట్టి మొత్తములు బడ్జెట్టులో (ఆదాయవ్యయ నిర్ణయ సమయమున) ప్రత్యేకముగా అట్లు ప్రత్యేకములపడిన మొత్తము ఏదెప్పు బ్యాంకులో వుంచి సెంట్రల్ బ్యాంకుల వైపున సంఘముల ద్వారా రయతులకు ఋణసౌకర్యము లుండుజేయుటయే ముఖ్యమార్గమని యీ సభవారు నిర్ణయించుకొనియున్నారు.

(10) ప్రభుత్వమువారు కానించిన ఆర్థికపద్ధత్యములో వడ్డీ నిర్ణయము లేకుండుట అవసరమగు వ్యాప్తికారణములకు ఆస్పదమగు చుండుటచేత, జేతములోని సామాన్యపు వడ్డీ లేకును, సహకారసంఘములలోని వడ్డీ లేకును వాదాపుగ నమముగ నున్నగాని సహకారసంఘములలోనికి విప్లుముగ డిపాజిట్టు చేయుటయు, అట్టి డిపాజిట్టుభవము రయతుయొక్క ఋణగ్రస్తకుల బావుటకును, స్వల్పపద్ధత్యములకు అభివృద్ధికి తోడ్పడుటకును, వివిధాంగములకును సుసాధ్యము కాదుగనకను, ఆయా రాష్ట్రపరిస్థితుల విచారించి వానికి అనుకూలముగ వడ్డీలేకు నిర్ణయించుటకై (సహకార కాళాధికారి, ప్రభుత్వపు ఆర్థికసభ్యుడు, ఒకరిద్దరు ప్రజా ప్రతినిధులుగల) ప్రత్యేకసంఘమును ప్రతిరాష్ట్రమునకును నియమించి వారినిర్ణయము ననుసరించుట, మద్రాసు, రాజధానికి రు.0-12-0 ల కంటె ఆర్థికపద్ధత్య అమలులో లేకుండునటులను, వై దివ్యవట్టుమున సవరణజేయుట అత్యవసరమని తమ గట్టిసమ్మతముగ ఈ సభవారు ప్రభుత్వమువారికి నివేదించుచున్నారు.

(11) ఆదిమాంధ్రులను ఎడతెగని దుష్టితమునుండి తప్పించివారికి దినమునకు ఒక్కపూటయైనను పొట్టపొంద కూడు లభింపజేయుటకు సహకారోద్యమము తప్ప జేరొండు సాధనము లేనగునకును, వారు అస్పృశ్యులుగ నెంచబడుట చేత తరుద్యమము స్వభావమువారిచే నడువబడినగాని తగు వికాసము నొంది వ్యాప్తము నొందకుండుట అవధివైక జేద్యము. తమకును, రెండుమాడు మండలములైన ఒక ప్రత్యేకపు అసిస్టెంట్ సెక్రటరీయకు తగు సిబ్బందితో జేర్పబడియు, పరిపాలనసంఘముల మార్కెట్ మెగాక మనుష్యులు నివసించుటకు అర్హమగు ఏ స్వల్పపద్ధత్యములైనను వారికి లభింపజేయుటకై గృహ నిర్మాణ సంఘములను సెలెక్షన్సు అట్టి సంఘములకు దొరతనమువారు కులంకవముగ దృష్ట్యపపత్తి కలగజేసియు, విజేతస్తువుల పోటీమాలమున ఇప్పుడు వాదాపు పూర్వముగ నశించిపోయిన చేతిజేత మొదలగు గృహపరిశ్రమ, పునరుద్ధారణచేయుటకై వలయు సహకారోద్యమసాంకేతిక సంఘములను స్థాపించి వానికినివివిధ దృష్ట్యపహాయము జేసియు నిర్మాణస్థలను ఆకాలివారిని నిరంతరదాస్యమునుండి విముక్తులను జేయుట ప్రభుత్వమువారికి, జేతములకును, విప్లుక్తముని యీ సభవారు దృఢవిశ్వాసము.

(12) సమస్త అప్పుకము, కొనుబడి విషయములలోను స్టాన్డు విషయములలోను గామసంఘములు అభివృద్ధి జెందకుండుటచే సహకారోద్యమములను వానికి పూర్వముగ జేకూరుటలేన గనుక ప్రతిమండలముయొక్క ముఖ్యస్థానములలోను ఒక సహకారవర్తకసంఘము స్థాపింపరచెననియు, సరకుల కొనుబడి, అప్పుకముల విషయములలో సంఘములకు వలయు భోగట్టాను సమయజేసి అట్టి వ్యాపారము జరుపుటలో తగు సహాయ మొసగుటకు అభయము తనకొనబడుచు హోదానైన తమకుకాని వదవియందున్న ఉద్యోగస్థుని తగు సిబ్బందితో నియమింపరచెననియు ఈ సభవారు ప్రభుత్వము వారికి నివేదించుచున్నారు.

(13) నూతనవిజయ పండు ప్రతి సెంట్రల్ బ్యాంకుకును చెందిన జేతఖండమున కంతకును సమస్త గ వాదబడుటయు, ఆపండుయొక్క పరిపాలన అసిస్టెంట్ సెక్రటరీయొక్కయు, నూతనవిజయ పండు యూనియన్ యొక్కయు సలహామీద సెంట్రల్ బ్యాంకుచే జరుపబడుటయు ఉచితమని ఈ సభవారు అభిప్రాయము.

(14) మూడవ తీర్మానములో నిర్వచించబడిన ప్రకారము ప్రతితాలూకాకును ఒక సెంట్రల్ బ్యాంకు ఉండుట అదర్భమగుటచే, అట్టియాదర్భరాష్ట్రాధికారి కీర్తియుగ లభించుటకై అనుకూలముగనటుల ఇప్పుడున్న తాలూకా యూనియన్లను తగురీతిని అభివృద్ధిజేయించుట అవసరమని ఈ సభవారు దొరతనపు సహకారకాళివారిని కోరుచు అట్టి సంస్థలను అన్వయగురీతిని నిర్వహించువాద్యులకు తమవైసన్నదని తాలూకా ముఖ్యస్థానములలోని ప్రజలను సభవారు హెచ్చరించుచున్నారు.

(15) ప్రయమరీ సంఘములు సెంట్రల్ బ్యాంకుకు చెల్లించు మేధనమును ఇప్పటికే 10, 20, సంవత్సరముల వాయిదాలలో గాక, కీర్తిపువాయిదాలమీద ఇచ్చివేయుట సెంట్రల్ బ్యాంకుల ఆర్థికస్థితికి ప్రతియోగము, సంఘముల కార్యనిర్వహణమునకు బాధ్యతయును ఒసగును గనుక రీ సంకల్పములకు ఎత్తుగదాని కాలములో ప్రతిసంఘమును తమ మేధనమును సెంట్రల్ బ్యాంకుకు చెల్లించుట ప్రయోజనకరమని ఈ సభవారు తమ అభిప్రాయమును తెలియజేయుచున్నారు.

16 ఋణములసంపాదకత్వ మరీయో యితరవిధముగు సహకారపు కార్యములకు నిర్వహించుటకును సహకార సంఘజీవనమునకు ప్రతిబంధకమును సహకారసాక్షిములకు విరుద్ధమును అగుటచేత సంఘములలోని సభ్యులు ప్రతివారును స్వల్పపద్ధత్య సమకూర్చుకొను ఆలవాటును అలవరచుకొని ఆర్థికబలమును సంపాదించునట్లు కృషిసలువరచెనని యీ సభవారు సంఘములయొక్క నిర్వాహకులను హెచ్చరించుచున్నారు.

17. సహకార సంఘసభ్యులకు తమ భాగము (మేధనము)మీద లభించు వరుమాసమును ఇకకమ్మటాట్లు చట్టమునుండి మినహాయించుట వ్యాపకమని యీ సభవారు అభిప్రాయపడుచున్నారు.

18. సహకారసంఘములలో ఒక సంఘమునుండి మరొక సంఘమునకు ద్రవ్యము వంపుటలో సౌలభ్యము కలుగుటకును, ఒక మండలమునుండి మరొక మండలమునకు ద్రవ్యము వంపబడునపుడును అట్టి సౌలభ్యము అలవడుటకును మొత్తమొత్తము దానిని తీసికొని దర్శనమండల రూకమున ద్రవ్యముబంపుటకు అవకాశము కలుగునటుల తాలూకా భాగములకు అధికార మొసంగరచెనని యీ సభవారు దొరతనమువారిని కోరుచున్నారు.

19. సహకారసంఘములకు సంబంధించు నిబంధనలను సరిగ చర్చించి వానియందు దనసరముగు సవరణలను జేయుటకై సహకారపు టువ్యోగస్థులయొక్కయు, ప్రజాప్రతినిధులయొక్కయు సంఘమును ఏర్పరచవలెనని యీ సభవారు దొరతనమువారికి విన్నవించుచున్నారు.

20 సహకారోద్యమమువల్ల యంతరము జేతమునకు ఎంతకువకారము కలిగినది యను విషయమును తెలిసికొనుటకును, నుంచుకూడ అప్పటిప్పటికి అట్టినివారణ జరుపుచుండుటకును, కొన్ని ముఖ్యగ్రామములలోని ప్రజల ఆర్థికస్థితియు పరిశీలించుటకై తగు అర్హతగలవారియొక్క స్థాయి సంఘము సెలెక్షన్సుచేతచెనని యీ సభవారు అభిప్రాయము.

మదరాసు దక్షిణమహారాష్ట్ర రైల్వేకంపెని లిమిటెడ్ (ఇంగ్లాండులో ఇంకొకటియు జేయబడినది) నో టీ సు (1642)

ఇందువలన ఎల్లరకును తెలియజేయునది ఏమన నెంబరు సి. 98 లోకలు వ్యాసెంజరు బ్రెయికో రాయపురమున 15-55 గంటలకు బయలుదేరి. మదరాసు సెంట్రల్ స్టేషనును 16-14 గంటలకు చేరుచుండినది. 16 జూన్ 1919, సోమవారము, మొదలుకొని వై జెప్పిన లోకలు వ్యాసెంజరు బ్రెయిను 15-48 గంటలకు రాయపురమున బయలుదేరి 16-10 గంటలకు మదరాసు సెంట్రలు స్టేషనును చేరును.

రాజగోపాలా చార్యులుగారు

తిరునళ్ళేలి దర్శించుట

తిరునళ్ళేలి, జూన్ 18:— దివానుబాద్దూరు పి. రాజగోపాలా చార్యులుగారు వారిభార్యనుమేరముగా మాయవరమునండి బయలుదేరి నిన్నటి ఉదయమున తిరునళ్ళేలి రైలుస్టేషను ప్లాటుఫారమున దిగిపోయిరి. ఈ క్రిందివారి కలనస్వాగత మొనంగబడిరి:— ఎ. ఆర్. కాట్యు తిరునళ్ళేలి కలెక్టరుగారు, పీ.కె.ఎస్. డి.బ్రూక్లీ పోలీసు సూపరెంటెండెంటుగారు తిరునళ్ళేలి, పులవెకోట్టా మ్యూనిసిపల్ చైరమన్ గారు రావుసాహెబు మెదాయి దలవాయి మొదలియారుగారు డాక్టర్. సి. అప్పాపుష్పగారు, కొంతసేపు రాజగోపాలాచార్యులుగారు వారితో సంభాషించి తరువాత వాన్స్ పోలీసు సన్న తిరువాన్కూరు మహారాజాగారి భవనమునకు మోటారుబండిమీద కొంటాబడిరి. అక్కడనుండి వారు తిరుచెందూరుకువెళ్లిరి. వారు నేటిసాయంత్రము తిరుచెందూరునుండి తిరిగివెళ్తురు. రేపు తిరునళ్ళేలి, పులవె కోట్టాల మ్యూనిసిపల్ సంఘములో కలసి ఆరేండు సంఘముల ఏకీభావము చేయవలసినదను అంశమును గురించి తర్కించెదరు.

శిష్యా దగ్గర రైల్వే సంబంధ భవన మొనర్చబడినది హుందా సైన్యమునకు జర్మనీ కర్డుగ బొత్తును సప్లయలను ఆవుజేసెను.

వాతావరణ పీఠిక

1919 సం॥ జూన్ 18-వ తేదీ శనివారము.

జిల్లా ముఖ్య కార్యములు	తేదీ 18 జూన్	తేదీ 17 జూన్	తేదీ 16 జూన్	తేదీ 15 జూన్	తేదీ 14 జూన్
గోపాలపురం	85.9	75.8	0.05	6.05	4.71
విశాఖపట్టణము	91.0	81.1	...	5.77	5.82
కాకినాడ	90.9	77.7	...	8.50	8.48
బందరు	95.4	78.7	0.01	8.88	8.89
నంటూరు	96.6	80.6	0.06	7.51	8.60
తెల్లూరు	101.7	84.8	...	2.75	1.82
చుదాను	101.2	81.6	...	1.25	2.50
హైదరాబాదు	81.9	75.8	...	6.40	4.07
అనంతపురము	94.9	77.8	...	8.27	8.90
బళ్లారి	94.1	77.7	...	8.96	8.90
కర్నూలు	95.2	79.0	...	2.50	2.76
కడప
తెలంగాణ	84.4	66.4	...	9.80	7.46
తెల్లూరు	97.2	79.6	...	8.21	4.91
నీలమ	95.2	74.9	...	8.90	4.80
కోయంబూరు	88.8	78.5	...	8.52	4.66

వాయుచలనము:— సర్కారులను ప్రతిరూప వాయు భారము కొద్దిగా పెంచినది. ఇతరచోట్ల తగ్గియున్నది. ఆర్ధ్ర స్థితిరములను వాయుతరంగముల కలననే ఈ మార్పులు కలిగినవి. మొత్తముమీద గాలి నైర్మలితముగా వీచుచున్నది. వాయువేగమునం బెట్టిమార్పును గానరావు.

శీతోష్ణపీఠిక:— మధ్యమోష్ణతగ్రహిణిగా లేదు. సర్కారులు, దక్కను, మైసూరు, కర్నాటకములందు మాత్రము మధ్యమోష్ణతగ్రహిణి మాయముకన్న మించియున్నది. కొర మాండలు, తక్కినతీరములందు కర్నాటకమునందలి కొన్ని ప్రతేకము లందును పగటివేడిమి మాయము కన్నను మోచుకొన్నది. ఇతరచోట్ల మాయము తగ్గియున్నది. బంగాళాఖాతము సర్కారులందు రాత్రివేడిమి మాయముతగ్గి ఇతరచోట్ల పెంచుచున్నది.

అర్ధ్రత:— అర్ధ్రత తక్కినతీరమున మోచుకొను ఇతర చోట్ల తగ్గిపోయినది. పశ్చిమ తీరమున దక్కనునందు ముట్టుదట్టుగా మోచుచున్నది. ఇతరచోట్ల ముట్టులు తగ్గియున్నవి.

వర్షము:— తక్కినతీరమునందు బంగాళాఖాతమునకు తీరమున మాత్రము వర్షము కురియుచున్నది. తక్కినతీరమున వర్ష మెక్కువగా కురియు నూచనము కనపించుచున్నది.

పి. ఆర్. చిదంబరయ్యరు, ఆర్కింగు వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు

శాంతి నికేతనము.

క్రొత్తతరగతుల ప్రారంభించ బడుట

కవిసార్యభాషాని లేఖ

కవిసార్యభాషాని లగు రవీంద్రనాథ ఠాకూరు గారిటుల వ్రాయుచున్నారు:

శాంతినికేతనమునందు ఉన్నత తరగతులలో చదువుకొను విద్యార్థుల సౌకర్యమునకుగాను జూలై నెలారంభము నుండి ఈ క్రింది వాద్యములతో ప్రత్యేకశిక్షణ గలవగుదును.

సంస్కృతవాద్యము:— వాద్యము వ్యాకరణము లను శాస్త్రోక్తిగా అధ్యయనము చేసికొనుటకు సదుపాయములు చేయబడును. ఈశాఖకు పండిత విదుశేఖర భట్టాచార్యులు ఎం. ఏ గారు పండితులు.

తంకవాద్యము:— తంకవాద్యంలో కరిచయములేని వారికి సయితము ప్రత్యేక అధ్యయనమునకు సదుపాయములు చేయబడును. పండిత షీతిమోహన సేనాగారిశాఖ అధ్యక్షులు.

పాలివాద్యము:— భాద్రపత్రవేదాంతమున విద్యార్థులను తర్కితు చేయబడును. ఈశాఖకు పండిత విదుశేఖర భట్టాచార్యులుగారు, సింహళ ద్వీపవాసు లగు మహా ప్రభీరు గారు అధ్యక్షులు.

ఆంగ్ల వాద్యము: ఈశాఖకు పి. ఎఫ్. ఆంధ్రూస్ ఎం. ఏ గారు అధ్యక్షులు.

తంకియ చిత్రకళ:— పినవంకియ చిత్రకళలో పరిభ్రాటిగాంచిన శిష్యులకు నందలూబోను, నురేంద్రనాథ ఠాకూరుగారు ఈశాఖ అధ్యక్షులు.

ఈ శాఖలందు నేర్పబడవలసిన విశ్వవిద్యాలయములందు నేర్పబడుచున్నవి. పరిశీలనగా నుండెను. ఈశాఖలలో వేరినైన వేరలందువారు శాంతినికేతనము (ప్రిన్సిపాలు (లిక్చరసు, బెంగాలు) గారికి దరఖాస్తులు పంపుకొనవలయును.

సంగీతాంగ భావలలో కరిచయమున వారిని నేర్పకొనటలో అధ్యయనము చూడబడును. బసవన, చదువు నకును విద్యార్థులు మానమునకు ఇరువది రూపాయల వంతున కల్పించవలయును.

ఆఫీసు యుద్ధము.

సిద్ధా, జూన్ 18:— 18 తేదీని ప్రభుత్వమువారిట్లు ప్రకటించిరి:— చిత్రాల, మాలకందులలో తెలియజేయ దగిన సంకతులు లేవు. 11-వ తేదీ రాత్రి 15 వందల మోతులను కాబూననదిని దాటి దక్కను జేరని తెలియుచున్నది. భావనాపాప పోయిరి. ఆహారముకొరకు వెదకు మా నేనలను నురుమాడుటయే వీరి ఉద్దేశ్యమై యుండవచ్చును. పిమ్మట జిల్లాలో ఆల్లరు లిక ను జరుగుచున్నట్లులు తెలియుచున్నది. ఇతర ఆల్లరు లేని యెల్లెల్లె పైరాని దశమలో వైమానికులు బాంబులను పోయోగించిరి.

ద్రావాండును మట్టడించి నటివాద్దుల జాతులవారు కర్ణాటకలో రథులైరి. ఇచ్చోట ఆందరును సమావేశమైరి. దాడి ఫలవంతముగ నుండెను. ద్రావిండా ఖాళీచేయబడినది తెలియుచున్నది. మసాకులు, పప్పులు, సాండియాన్ దుర్గము మీదుగ విమానము పోయెను. 11 తేదీని లింగి వచ్చిరి. ఖాజాస్థలిగతులను చక్కగ తెలియజేసెను. చాల వైకాల్య మనంతరితే నలు జంకబడినది. ప్రంభములు మారు మూలలకు పడద్రోయబడినది. స్వాండిమిక్ దుర్గమును బలకరుచుటకు కర్నాటక సైనికులు 7-వ తేదీని మిశాబజారు గుండా పోయెను. 8 తేదీ చుట్టూ వూచు ఈ నైస్యము జాతుల వారి చేతులట్టడించబడినది.

గవ్యసావమున జేరుటకు పూర్వము 88 గురు వాతులైరి. జాతులవారు స్వాండిమిక్ దుర్గమును మట్టజేసిరి. ఆమట్టు ప్రక్కల పైరానీను, వడీరువుందు, కలూకాగర్ల మొత్తము 2000 గలది. 10 తేదీని వీరు తాత్కాలికముగ మట్టడించిరి. ఆ రాత్రియే నిజముగ మట్టడించుటకు వీరు నిశ్చయించుకొనిరి.

ఆ సావముయొక్క రక్షకబలమును తెలిసికొనటకు ముందు ఉదయమున మట్టడించిరి. పటాలము వీరిని కలిసి కొనెను. జాతులవారికి 20, 80 మంది నమముకలైరి. దీనివలన వడీరులు నిరుత్సాహము జెందిరి. హోన్నాఖులగుట నిశ్చయించుకొనిరి. వీరందరును ఉత్తరాఖిళిమున చెదరిపోయినట్లు తెలియుచున్నది. ఈ సావముచుట్టు నన్ను క్రొత్తులు 11 తేదీ మట్టుభూమి నీటిస్థాయిని తెగ గొట్టి వెనుకకుపోయిరి మూసాకొనుండి తెలియవచ్చినది మామటలమునకు నవ్వులు కలుగలేదు. చామకొరంగమున మార్పిడియైలేదు.

విడిగానున్నట్లుగాను కొండమీద ఆవులును కందకములను తిప్పుకొనుచున్నారు. స్థిరబాటుకు దూరముగ 7 మైళ్ళవరకు ఈ కొండఖాండహార రస్తానులో గొనుచున్నది. వారి కావలివైస్యమును గూడ్చుచుండుటకు తనివేయుచున్నది. వీరు కలవము సారంభించుట లేదు.

మాంటుఫర్డు సంస్కరణములు.

సౌతుబరో సంఘ నివేదిక.

ఆంగ్లపత్రికాభిప్రాయములు.

“నూన్ ట్రీటు”ను కలిగి ఇటుల వ్రాయుచున్నది. 1909 నెలపు మాన్డే సంస్కరణ విధానమునందలి వివరములను భారత శతమునందలి అధికారులు తయారుచేసి యుండిరి. ఈ సారి సార్వమెంటు సమావేశమునకు బంతుబడబోవు మాంటూగు చెంపపురు ప్రజాభిజా వివరములను సౌతుబరో (భువు, ఆర్. ఫాతా) గార్ల అధ్యక్షతక్రింద నెలకొల్పబడిన సంఘములు తయారుచేయుటకు కదలిపెట్టబడినవి. వారి నివేదికములు ఈ వారమున ప్రకటింపబడినవి. క్రొత్తగా నిర్మించబడబోవు కార్యనిర్వాహక ప్రభుత్వములకును కేంద్రప్రభుత్వమునకుకొన్ని కాఖలను పాలించు అధికారిమిచ్చును రాష్ట్రములందు బాధ్యతాయుత పరిపాలనమును ప్రవేశపెట్టవలయు నని సంస్కరణ ప్రణాళికలో ముద్రీకరింపబడినది. ఫాతియ్య సంఘమువారు పరిపాలనా అధికారులనునే విధముగా విధజింపవలసినది ఆలోచించిరి. సౌతుబరో సంఘమువారు ఎన్నికసంఘము లెటుల నిర్ణయించవలసినది ఆలోచించిరి. ఇప్పుడు 88 వేల మంది ప్రజలు మాత్రము రాష్ట్ర కాసనభా ఎన్నికలలో పాల్గొనుచున్నట్లుగా స్వాతంత్ర్యముగలది. ఎనిమిది రాష్ట్రములను కలిపి ఎన్నికలలో 5179,000 మంది ఇత ముందు పాల్గొనుచున్నవలెను. నూచియ చున్నారు. గృహములు, ఆస్తిగలవారి ఎన్నికా స్వాతంత్ర్యముల కర్తవ్యము. చదువుగాని వోటర్ల సౌకర్యము రంగులపెట్టలు వాడబడగలవు. మాన్డే ప్రభువు గారు యు సల్యానుల కన్యాయింప చేసిన సాంఘికపా్రితిధ్య మూర్తియ నీకులు, భారత కై ప్రభులు యూరోపియనులు, యూరోపియనులకు వర్తింపబడగలదు, ఈ ఆవశ్యకతయు త్వరలో నివారించబడవచ్చు నని సంఘము వారి అభిప్రాయము. ఈ విషయములలో సార్వమెంటు వారి కంతయుత్సాహముండుట కష్టతరము.

1917 సంవత్సరపు వార్తానము ననుసరించి హిందూ జాతంగ మంత్రి తయారు చేసిన బాధ్యతాయుత కృత్యవిధానము కామన్వ సంఘమువారి ఆమోదము బడయగా అనువిషయము చాలముఖ్యమైనది. మాంటూగుగారు దీనికి క్రియార్పించ వలసినదె. ఇదివరకు కలిగిన అనుభవము వలన ఆయనకు పరిస్థితులు బాగుగా తెలిసియున్నవి.

“నేషను” పత్రిక ఇటుల వ్రాయుచున్నది.

గతసంవత్సరము ప్రకటింపబడిన రాజ్యాంగ సంస్కరణ ప్రణాళిక ప్రకారము మాంటూగు గారు చట్టముచేయుటకుగాను సౌతుబరో సంఘ నివేదికములు ప్రకటింపబడినవి. ఈ సంఘములవారు తయారుచేసినవిషయములు పశ్చేంద్ర క్రిందట మున్దేసంస్కరణముల కన్నను అతివిపులముగా నున్నవి. సంఘములలో మొదటిది నియోజక వర్గముల విషయములో ఉంచినది. 60 లక్షలమందికి ఎన్నిక స్వాతంత్ర్యములిచ్చుట కీసంఘమువారు నూచించిరి. ఇందులో ననేకులకు ఆంగ్లభాషా పరిచయము కానరాదు. ఇప్పుటికా సన సభా సంఘములకు 88 వేల మంది వోటర్లు మూర్తిమే గలరు. సౌతుబరట్టి ఎన్నికయోగ్యతలు నిర్ణయింపబడును. మోగలు చరిత్రకుల వర్తకుల ప్రకారము లాంధ్రరివన్య జిల్లాలనుబట్టి గ్రామ నియోజకవర్గము లేర్పాటుచేయబడును. ముసల్మానులకే గాక సిక్కులు, భారత క్రైస్తవులు, యూరోపియనులు, యూరోపియనులకు సాంఘిక పా్రితిధ్య మియబడును. స్త్రీపా్రితిధ్యమును నిరాకరించిరి. వైస్రాయిగారి కాసనసభలో ఎన్నికలచే నియోజకవర్గముల నభ్యులు 80 మంది యుండగలరు. రెండవ సంఘమువారు సార్వభౌమిక రాష్ట్రకృత్యముల కేయే అధికారులను నియవలయునో అను విషయము నాలోచించిరి. ఒకసాంకేతికసూత్రము మీద సంఘము లెంతయోగవత్తమైన పనుల నిర్వహించినది నివేదికలవలన తెలగలదు. ఇకనుండి విషయమునసార్వమెంటు వారుపనిచేయుటనియ్యున్నది. మాంటూగు చెంపపురు ప్రణాళికకు ఆంగ్లయిండియా భయపడి దానిని నామాకవత్తము చేయుటకు సర్వవిధముల తనివేయుచున్నది. భారతజాతిలోని నిష్పనకాఖవారు సయితము అనేక కారణముల వలన దానికి కృతిరేకముగ నున్నారు. బాధ్యతాయుత పరిపాలనము భారతజాతీయన కిచ్చినగాని లాభములేదని మాంటూగు గారు కామన్వ సభవారికి సచ్చెప్పవలసి యున్నది.

నెంటునిహోల సింగుగారు కామన్వల పత్రికకులందను నుండి ఇటుల వ్రాయుచున్నారు.

సౌతుబరో నూచనము ప్రజాసామ్యము నభివేంచు ఆంగ్లయు తెలగును నామోదించలేదని నామోదటి అనుభవములనుబట్టి చెప్పుగలను. ఆనూచనము భారతజాతీయన అధికారవర్గమును తీసివేసి ద్వీప్రభుత్వముల సంస్థాపింపగలవని కర్మము పెట్టెవుడుగాను నాతో చెప్పిరి.

ఆంధ్ర పత్రిక

1919-వ సం॥ జూలై నెల 14-వ తేది

శనివారము.

సంస్కరణపు బిల్లు

మాంటాగూగారు, రెండవరిడింగు సందర్భమునందు దెలిపిన యంశములు, విశేషభాగ మిది వరకు తమ వివేచిక యందును పిమ్మటగావించిన ప్రసంగములందును కడుదూరము ముచ్చటించబడినవే కాని నూతనము గావు. కాని, రాష్ట్రీయప్రభుత్వములుద్వద్వ ప్రభుత్వవద్దటిపై దాడివెడలుటచే, వీరింతిమార మూలద్ధర్మని సమర్థించవలసి వచ్చెను. బిల్లు మూలనూత్రములను మాత్రమే దెలుపును. వివరములను పూరించుటకు నిబంధనలు గావించబడును. పార్లమెంటు సభ వారా వివరముల నిపుడే శాసనము మూలకముగ నిర్ణయింపవలెనని వట్టుబట్టుచో, అటుల గావించబడును. కాని, వివరములు మాత్ర మభివృద్ధి కవకాశ మిచ్చునవిగ నుండవలెనని మాంటాగూగారు గోరుచున్నారు. నిబంధనల నేర్పరచువద్దటి, పార్లమెంటు సభవారిచే నెల కొల్ప బడుట సంశ్చిక్తికరముగ నున్నది. భారతీయులను మాంటాగూగారు వివిధజాతులలో పేర్కొనుట, ఒకసభ్యునికి వింతగదోచి, "జాతులా" అని ఆశ్చర్యముతో ప్రశ్నించెనట. ఇందుకు మాంటాగూగారు చక్కని ప్రత్యుత్తర మొసగిరి. హిందూదేశమునకు, నానాజాతుల సమ్మేళనమున స్థానమొసగినపుడు, యింకను కొందరు భారతజాతియొకటి లేదను మూర్ఖమును విడువలేకున్నారు. హిందువు లొకజాతిగాక జోయినను, బాధ్యతా ప్రధానముచే వారికి జాతీయత యలవడునటుల గావించుట తమ విధియని మాంటాగూ గారు దెలిపిరి. రాష్ట్రీయప్రభుత్వములు, తమకింకను నిరంకుశాధికారము నాశించుచు, ఇండియా ప్రభుత్వాధికారమును తొలగించగోరుచున్నవి. కాని, మాంటాగూగారు దెలిపినటుల, ప్రజలకు స్వపరిపాలనము నొసగనిది, రాష్ట్రీయప్రభుత్వములపై గల యంకుశము దీసివైచినచో, ప్రజలబాధ లినుమడించును.

ద్వంద్వప్రభుత్వ స్థాపనముచే, ప్రజలకు కొంత స్వపరిపాలనము మెసగ వీరంగీకరించిరి. కాని, రాష్ట్రీయములకు సంపూర్ణ న్యాయత్వ మొసగుటకు, మాంటాగూగారికి గల యభ్యంతరము లేవియో దెలియకున్నది. నెమ్మది నెమ్మదిగ స్వపరిపాలనాశీక్షణ నొసగుటచే నుపయోగ ముండదు. ప్రజలు మొదట కొంతపొరబడినను, అనుభవము మీద వారే తమ తప్పులను దిద్దికొనగలుగుదురు. అట్టి ప్రమాదములకు భోనుగానిది, ఏజాతీయునభివృద్ధి గాంచజాలదు. ఈ సత్యమును సర్ బి. పుల్లరుగారు గుర్తించి లండను ప్రెస్సుపత్రిక కీటుల వ్రాసిరి:

"నిర్బంధములే పరిపాలించుట కిష్టములేనియెడల, హిందూదేశమునకు స్వాతంత్ర్యమును కొంతదడి ప్రసాదించవలెను. మాంటాగూ సరేడికపు మానవలు, మిగుల క్లిష్టముగ నున్నవని యంగీకరింపక దప్పదు. భారతీయులతో యుండుట జనుటయే మిగుల లాభకరమని తోచుచున్నది. ప్రతిరాష్ట్రీయమునకు గవర్నరుగారితో కలసియుండే యిరువురు కార్యనిర్వాహకసభ్యులలో సొకరు శాసనసభవారిచే నన్నికొనబడవలయుననియు, శాసనసభకు బాధ్యతను వహించుట తమ యద్యోగమును నిర్వహించవలయుననియు, నిర్బంధములు యుక్త

ముగనుండును. ఇందువలన అపాయములు లేకపోలేదు. కాని, రాజకీయ సంబంధముల ఏమార్పుయినను, అపాయరహితముగ నుండజాలదు. భారత రాజకీయ సంస్కారము, అధికారము వహించునపుడు, మిగిలిన యద్యోగములకు తోడ్పడి ప్రజాభ్యుదయమునకై కృషి నులుపుదురని అనుభవము దెలుపుచున్నది. ఇట్టి విషయములలో, ఆనుభవము ప్రధాన నిదర్శనము."

శాంతిస్థాపనా బాధ్యతను ప్రజల కిప్పుడపుడే విడువగూడదని, మాంటాగూగారు దెలుపుచున్నారు. కాని, శాంతిస్థాపనముకట్ల సధికారవర్గమువారి చర్యలు దేశమునం దెంతటి యలబడి గలిగించినో గమనించిన, వెంటనే ప్రజల కి బాధ్యత నొసగుట యవసరమని గ్రహించవచ్చును. మదుర కల్లోలము, పిమ్మట జరిగిన పంజాబు కల్లోలము, అధికారవర్గ పాలనాసాక్ష్యమునకు నిదర్శనములు గాజాలవు. ప్రజాప్రభుత్వములు సాధ్య మగునంత వరకు, ప్రజల కయిష్టముగు చర్యలకు గడంగవు. అందుచే కలవరము జనించుట కవకాశముండదు. అట్టి యవకాశ మొకవేళ గలిగినను ప్రజా ప్రభుత్వము, ప్రజల మనోభావములను గుర్తెత్తెడియుండుటచే, కలవరమును సామ్యపద్ధతులతో నడచుటకు శక్తిగలిగియుండును. లాండు రివిన్యూను ప్రజలవరము జేయుట కేల వీలు లేదో తెలియకున్నది. సర్ ఎస్. శంకర్ నాయుడుగారు తమ భిన్నాభిప్రాయ ప్రచురణమున, లాండు రివిన్యూ ప్రజలవరముగలు ఎంతటి యవసరమో సవిస్తరముగ జూపియుండెను. లాండు రివిన్యూను, అధికారవర్గమువారు తమ యిచ్చవచ్చినటుల హెచ్చించుచుండుటచే, భూములను బాగుపరచి ఎక్కువ పంటను పండించుటకు రయితులకు ప్రోత్సాహము గలుగుటలేదు. రివిన్యూ సెటిల్ మెంటు పద్ధతి రయితుల క్షీణతకు కారణముగను, భూస్వామ్యమును రయితునుండి దీసివైచి రాజ్యాంగమువరము జేయుచున్నది. ఇంతియగాక, ప్రజాయత్త శాఖాభివృద్ధికి ధన మధికముగ గావలయు ననుట నిర్వివాదాంశము. అట్టితరీ, లాండు రివిన్యూ నయినను ప్రజలవరము జేయనిది, ప్రజాయత్త శాఖాభివృద్ధికి ద్రవ్య సమృద్ధి చేకూరజాలదు.

బిల్లునందు, ఇండియా గవర్న మెంటువారు సూచించినటుల, రెండు ప్రభుత్వములకు ప్రత్యేక కోశపు ఏర్పాటున్నదో లేదో, మాంటాగూగారి యుగన్యాసముబట్టి తెలియుటలేదు. కాని ప్రసంగపు ధోరణిబట్టి ప్రత్యేకపు ఏర్పాటు లున్నటుల గాన్పించదు. అయినను, బిల్లును పరిశీలించువరకు యిదమితమని తెలుపుటకు వీలులేదు. ఉభయ ప్రభుత్వములను పరిపాలనా ప్యవహారములను కలసి యోచించుట కవకాశ ముండవలెనని మాంటాగూగారు తెలుపుచున్నారు. కాంగ్రెసు లీగు విధానము గూర్చి, మాంటాగూగారిదివరకు గావించిన విమర్శనలనే తిరిగి ఏకరువుపెట్టిరి. కాంగ్రెసులీగు విధానమున కార్యనిర్వాహకసభ శాసన సభవారిచే దొలగించబడుటకు వీలులేకుండునని, మాంటాగూగారి రభ్యంతరము జాపుచున్నారు. కాని, నిజమాలోచించిన శాఖాభివృద్ధిసముతో నిమిత్తములేకుండ ఇండియా ప్రభుత్వమునందును, రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములందును స్వపరిపాలనమును ప్రవేశపెట్టుటకు కాంగ్రెసు లీగు విధానము చక్కని ఏర్పాటుల సూచించెను. కాని ప్రాతిగతి, మరుపు దగులుచున్న ఆ విధానమును సమర్థించుట కిప్పుడు బూనుకొనుట, ప్రయోజన విరహితము. రాష్ట్రీయప్రభుత్వములవారి విధానము ప్రజలకు బాధ్యత నొసగకుండుటచే దానినవలంబించుటకు వీలులేదని మాంటాగూగారు త్రోసివైచిరి. ఇండో బ్రిటీషు సంఘమువారు తయారుజేసిన అమూల్య

మగు రాజకీయ విధానముగూర్చి మాంటాగూగారు దెలిపిన విరసనము మిగుల యుక్తముగ నుండుటచే, దాని నిట నుదహరించెదము:

"20-వ ఆగస్టు ప్రకటనము నఫలమగుటకు వీరికిష్టము లేదని సూచించబడినపుడు, ఇండో బ్రిటీషు సంఘమువారికక్కడ తేని ఆగ్రహముగలిగెను. ఈ సంఘమునకు పార్లమెంటు నిర్ణయమును ప్రేరేపించగల శక్తిగలదని భారతీయ ప్రముఖులు భ్రమపడుటచే, నవ్వచుధికముగ గలిగినది. ఈ సంఘమువారు తయారుజేసిన విధానము అధికారవర్గపు విధానము. అధికార వర్గమువారి శాసనము కొరకును వారిని కొండ పెట్టించుటకును, యీ విధానము తయారుజేయబడినది. రాష్ట్రీయప్రభుత్వమువారిపై, శాసనసభకు గాని, ఇండియా ప్రభుత్వమునకు గాని, ఇండియా ఆశీసునకు గాని అధికార ముండగూడదు. భావికాలపు సిడెక్ హామును, వైసారి యధికారమునకు గాని, క్రిందివాది విమర్శనకు గాని లోనుగానుండ, నిరంకుశముగ రాజ్య జేయవచ్చును. ఇది బాధ్యతా యుగ ప్రభుత్వస్థాపనమన కేటుల తోడ్పడును?..... బ్రిటీషు సివిలు సర్వీసు అధికారిని తొలగించి, వారిస్థానమును ఇండియా సివిలుసర్వీసు యద్యోగిని నియమించినంత మాత్రముచే నేమిలాభముగలుగును? మండలాధికారి తొలగిపోవలయునని భారతీయులయినను అంగీకరింప బూనదు. ఇదియే భిన్న విధానమగుచో, దీని శేషాశ్రయ లక్ష్యపెట్టక బిల్లును యథావిధముగ నంగీకరించుట శ్రేయస్కరము."

మాంటాగూగారి యుగన్యాసము చాలవరకు ద్వంద్వప్రభుత్వ విధానమును సమర్థించుట తోను, ఇండో బ్రిటీషు సంఘచర్యలను నిరసించుటతోను సరిపోయినది. లండను ప్రెస్సుపత్రిక జాయింటుకమిటీవా రేటులయినను ద్వంద్వపద్ధతిని కడుజాగరూకతతో పరిశీలించవలయునని, హెచ్చరించుచున్నది. దీని యుద్దేశ మెద్దియో గ్రహించుట సులభము. మాంటాగూగారి టీవలి కాంగ్రెసుసభా సూచనలగూర్చి ప్రసంగించి యుండలేదు. ఇండో బ్రిటీషు సంఘసూచనలే వారి మనోదృష్టికి ప్రాముఖ్యముగ దట్టియుండవలెను. రాష్ట్రీయప్రభుత్వముల జోబాటు, ఇండియా ప్రభుత్వమున గూడ స్వపరిపాలనము బ్రవేశ పెట్టవలయునని కాంగ్రెసుసభ గోరుచున్నది. ప్రజలందరకు నయిష్ట మగు రాలెటు బిల్లులవంటి బిల్లులనికమీద సామాజ్య శాసన నిర్మాణ సభలో ప్రవేశపెట్టుటకు, ఇండియా ప్రభుత్వమున కధికార ముండగూడదు. ఇక్కార్యము, ఇండియా ప్రభుత్వము గూడ కొంత వడియయినను ప్రజలకు బాధ్యత వహించిన గాని, నెలవేరజాలదు. రాష్ట్రీయప్రభుత్వములకు సంపూర్ణ స్వపరిపాలన మొసగి, సామాజ్య ప్రభుత్వమున శాఖాభివృద్ధిసము గావించిన గావించవచ్చును. కాంగ్రెసు ప్రతినిధు లీ తరుణమున ప్రజాభిప్రాయమును ఆంగ్లప్రజల కసందిగ్ధముగ దెలిపి, పార్లమెంటు సభవారు హిందూదేశా శయముల కనుగొనమగు సంస్కరణపు బిల్లును మాత్రమే అంగీకరించునటుల, శృషి నలువవలయును. ఈ పని నెలవేలుటకు స్వల్పస్వల్ప మాత్రమేగలదు. దీనిని మనప్రతినిధు లెంత సవ్యముగ నుపయోగించిన, దేశమున కంతటి ప్రయోజనము గలుగును.

హిందూదేశము: అశాంతి

ఆంగ్ల దేశమునం దుండే భారతీయులు, ఆ దేశపు పత్రికలందు సామాన్యముగ వ్రాయుట యరుదుగ నుండును. భారత దేశాభిప్రాయము నెప్పటికప్పు డెరుకపరచుటకు వీరు పూనుకొనరు. నెంటునిహాలు సింగు గారు మాత్రము, చాల కాలమునుండియు ఆంగ్ల దేశ పత్రికలకు వ్రాయుచుండిరి. ఇటీవల భారతీయులు కొందరి విషయమై సంచలనము గనబడుచుచున్నారు. డాక్టరు ముత్తూ

గారు నేషనుకత్రికలో తాలెలు బిల్లుల గూర్చి ఎటులవాసియుండిరో, నిదివరకు తెలిపియుంటిమి. నేడందిన నేషనుకత్రికలో కే.జి. యస్. మీనను గారు హిందూజేతిమందలి అశాంతి గూర్చి భావ పూరితముగ నీ క్రిందిలేఖను వ్రాయుచున్నారు.

“హిందూజేతి మిగుల సంక్లిష్టతతోనుండి కొంతా దెబ్బలు, ఉరిశిక్షలు, బాంబుల ప్రయోగములు మొదలగు కర్తవ్యముల ద్వారా ముగియవలెను, ఈ జేతిమందలి నివసించు బాధ్యులకు హిందవత్వము మానము విహించియుండుట నాకావ్యర్థకముగ నున్నది. కాంతిభావమున కెక్కిన భంగము కలుగునో యని, ఎరికీ వారు తమ భావోద్వేగము నడచి కొని ప్రకరించిరి. కాశ్మీరీలలో నొక కుటుంబము మాత్రము, అంగ్లజేతి ప్రాధికారముగూర్చి వ్రాయుచు, కొంత వివేచన గలిగించుచుండిరి. భారతీయులు దుర్మార్గులనియు, జర్మనులతో సమానమనియు, వీరిని జర్మనులతో జేరుటకు ఇందియా ప్రభుత్వమువారి రంగీకరింపక, తాలెలు కాననమును గావించినందువలన, కలవరము గావించు చున్నారనియు, ఈపత్రికలు వ్రాయు సాహసించెను. రాజధక్తిపూరితమై విచక్షణజ్ఞానము గల భారతీయులు, అరాచకము నడచుటకు ద్వేషించుటకు కాననమునై తిరుగబడిరని దెలుపుట, హిందూజేతిను సమానించుటకును, బ్రిటిషువారి విజయమునకు తమకర్తవ్యమును భారపోసిన జాతివై జటివాభ్యాస మవలంబించుచును. పొట్టిను జర్మను తూర్పు అఫ్రికాలలో భారతీయులొనర్చిన సహాయము మఱపునకు కాకముందే యిట్టి వ్యాభ్యాసమును పత్రికలలో వెలువడుట మనోవ్యభక్త కారణమగును. పోలీసువారికి, ఆదరిమితముగ నధికారముల నికానమిచ్చుటకే, భారతీయులు వీనికొడబడకున్నారని. ఇందియాలోని పోలీసువారిని, అంగ్లజేతిమందలి పోలీసువారితో పోల్చుటకు విలులేదు. ఈజేతిమందలి పోలీసువారు, ప్రజల సేవకును, హిందూజేతిమందలి పోలీసువారు పోరుటకు యజమానులు. వీరివర్తనలను విమర్శించుటకు, వ్యాఖ్యానములు దప్ప, తొకసాధనము కానరాదు. ఇందుచే పోలీసువారికి నిరంకుశాధికార మిచ్చెడి కాననమునకు, భారతీయులందరూను అసమర్థులి గనువరచిరి.....ఇందియా స్థిరహంబులగూర్చి బ్రిటిషు వార్త మెంటునధికారులు ఉపేక్షాభావము వహించుట యం దావ్యర్థమైయు లేదు. కాని నిరాయుధులగు ప్రజలపై ఆకాశిమానముల నుపయోగించుపద్ధతి గూర్చి, అంగ్లజేతిమందలి దెక్కడను అసమర్థులి వెలువడకుండుటకు కారణము తెలియదు. ఇట్టి ఉపేక్ష పెద్దజాతికి తగియుండలేదు. విచక్షణ జ్ఞానము గల భారతీయులెల్లరుగ దౌర్జన్యమును నిరసించెదరు. అందుచే ప్రజల యభిమానములేని దౌర్జన్యమునకు హిందూజేతి మన స్థాన ముండలేదు.”

సప్రస కోసము బుట్టించుట

సంగ్రామ వరిశిక్షలు మద్రాసు ప్రభుత్వము వారిలో గూడ నూతన వికాసము గలిగించెనని మాంటాగూగారు చలోక్తిగ చెప్పగ, వాల్లమెంటు సభ్యులు నవ్వెరి. మాంటాగూగారి వాగ్దేవులు మెట్లెందు ప్రభువుగారివై సభిమానము వహించిన జప్తిను మెయిలుపత్రికల నుద్దేశపూరితముగా వించినవి, జప్తిను పత్రిక యిటుల వ్రాయుచున్నది.

“మాంటాగూగారు మద్రాసు ప్రభుత్వమును తన అపహర్యమునకు నేల గురిచేయుచున్నారా? మెట్లెందు ప్రభుత్వము కొందరిని నిర్బంధమున నుంచుటయు, పిమ్మట వై యధికారుల యుత్తరవుచే నిర్బంధములను తొలగింపకుండునీ వచ్చుటయు, సంధి వింది యుండెను. మాంటాగూగారిందుకు పరిహాసముగ మాట లాడుచున్నారా? అప్పటి ప్రభుత్వాధ్యక్షులగు మెట్లెందు ప్రభువుగారు ఉపన్యాసము జరుగుచున్నపుడు ప్రభువుల గ్యాలరీలో ప్రేక్షకులుగ నుండ నుండిరి. తన స్నేహితుడు చెప్పినదే మాంటాగూగారు తిరిగి పలుకుచున్నారేమో? మద్రాసు ప్రభుత్వమువారి యభిప్రాయములు పూర్వ చారానుగుణ్యముగ నుండినమాట నిజమే. ఇకముందును అటులే యుండవచ్చును. కాని రాజధానియందలి నిజమగు ప్రజలు పోల్చుచున్నారు. హిందూజేతిమందలి, మద్రాసు రాష్ట్రమున కలిగిన ప్రజాప్రబోధ మితరరాష్ట్రములలో గల గలను. బ్రాహ్మణేతరులు తమ హక్కుల నింక పట్టుదలతో నేరాష్ట్రమునందును వెల్లడింపలేదు. తనబిల్లును పార్లమెంటు

సభయందు వెలులెటులో కాననమగునటుల జేయుటకు మాంటాగూగారి సమస్యను తాత్కాలికావసర వృద్ధిలో వ్రాయుచున్నాడు.”

మద్రాసు మెయిలుపత్రిక కోపము బూని యీ క్రిందివిధముగ మామణకు గడంగినది:

“మద్రాసు ప్రభుత్వమువారిని, మాంటాగూగారిని తన్ను తన్ని మాంటాగూగారికన్న తక్కువ జంతువ యొకటి చదివావు నీచాముపట్టు నిటులనే ప్రకరించెను. కాశ్యదర్శి గారు తన బిల్లు అధికారవర్త ప్రతిస్థాపనము నిటులనే నంద మొందించునని, యభిప్రాయపడుచున్నటుల ఎంచెదము.”

కాళీనాథరాయుగారు: విమోచనమార్గము

బ్రిట్యాను పత్రికాధికారులగు కాళీనాథరాయుగారివై మార్షలు కోర్టువాదాచే రాజద్రోహ నేరముక్రింద వత్సరముల కఠింశిక్ష విధింపబడెను. మార్షలు లాక్రింద, రాజద్రోహ నేరమును విచారించుటకు వీరుండవని షర్ పి. యస్. శివ స్వామి అత్యధిక గారు వెలులెటులో వ్రాసియుండిరి. ఇదిగో, మార్షలుకోర్టువారి తీర్పు సన్న్యముగ లేదని, జేతీయపత్రికలు నివరించియుండెను. గాంధీ గారి విషయమై యంగుయిండియా పత్రికలో చర్చించిరి. ఇది యిటులుండ కఠింశిక్షకు లోను గాలేక, రాయుగారు జబ్బుపడిరని, అంద్రాసుగారు వ్రాయుచున్నారు. ఇట్టి స్థితిలో వారిని సామాన్య న్యాయస్థానములందు తిరిగి విచారించుట గాని, లేనియడల, ప్రభుత్వమువారు కరుణించి విడుదలుగాని భావ్యముగ నుండును. క్రొత్త లెప్టి నెంటు గవర్నరుగారు తమ యాదార్యమును కను కరచెదరని తలంచితిమి. కాని మార్షలుకోర్టువారి తీర్పుతో జోక్యము కలుగజేసికొనమని, లెప్టి నెంటు గవర్నరుగారు దెలిపినటుల తంత్రివార్తలలో గలను. ఈవార్త మిగుల యాశాభంగకరముగ నున్నది. ఇప్పుడు ప్రతి వట్టణమునందును సభలను జేసి రాజప్రతినిధికి కాళీనాథరాయుని విడుదల చేయుటకై విన్నవములను బంపుట యవసరమని గంధమహాత్ముడు వ్రాయుచున్నాడు. కాన నాంధ్ర జేతీ సాదరు లందరును వారి విధ్యుక్తమును నేమ రికను నిర్వహించెద రని సమ్మతించుచున్నాము. కాళీ నాథ రాయుగారి నారోగ్యులుగా నున్నందున నీ ప్రయత్నమును వెంటనే చేయుట యవసరమని తిరిగి హెచ్చరించుట యవసరము.

తిలకుగారి యుపన్యాసము

కాక్ స్టెను హాలులో తిలకుగారిచ్చిన యుపన్యాసమును “నేషను” పత్రికలో నొక విలేఖరి యిటుల వర్ణించుచున్నాడు.

“హిందూజేతిను దరివాడుల నాయకు డగు తిలకు గారిని వినుటకు, ఎల్లరవిచ్చేసిరి. కాలానుష్ఠితులను నిలువకుట క్రితక, తిలకుగారు మాకునియేయుండిరి. మహారాష్ట్రరాష్ట్రములు ధరించెడి ఎటులు జరితలగుడ్డకు ధరించి, తమ నూటివాక్యములతోను మహోత్సవలతోను, తిలకుగారు స్వపరి పాలనోద్యమముగూర్చి మాచ్చటించిరి. 12 సంవత్సరముల క్రిందట, పూవావద్ద కింగువర్తనకుడగునై నేను తిలకు గారితో కలసియుంటిని. వాటిలో నాయకువత్సరములను తిలకు గారు కారాగృహమున గడపిరి. అందుచేసెదపుడు చిక్కిపోయి వచ్చుటగ గానించుచున్నాడు. కాని, పట్టదలలోమాత్రము ఎట్టిమాచ్చు గానింపదు. మారకులో జరిగిన కాంగ్రెసు కలవర మునకు బిమ్మట నేను మార్షిసెంటులో జూచినపు డెటులుండె నో, యిట్టికి నటులనే యున్నాడు. పదివేలమంది శిరో నేష్టధారులగు ప్రతినిధుల కల్లోలము నెదుర్కొనెను, మార కునందు తిలకుగారు భౌతకవ్యధారలై నిలువబడిరి. ఈ యువకుల దౌర్జన్యమునండి ప్రతివర్ధిని కాపాడుటకై కోర్టు గారు తనకరముల సాచెను. ఇంతటిలో, ఒక మహారాష్ట్రాధిపతి తన పాదరక్ష నెగురవైచెను. అది నాకవక్తనన్న మితవాద నాయకునికి తగిలినది. వెంటనే అతివాదులు కరటమరలెతమ కల్లలతో నేరికవై వెక్కిరి. జాతీయ మహాసభ యిటుల అందరందరయగుట నేగాంచిరి. సాధనముల గూర్చి యీవ వ్యధాభిప్రాయములు గల పక్షములను సహించెను, వికరీతోత్సాహ మెట్టికలవరమున కిప్పునో గ్రహించుకీ నిదర్శనము చాలును.”

పేటెంటు

1918 సంవత్సరమున, క్రొత్తకల్పన లభిక మయినను, పంగ్రామము మూలమున ఎక్కు దధి వృద్ధి గానించలేదు. పేటెంటును 844 దరఖాస్తు లుంబబడెను. వీనిలో 412 విజేతములనుండియు, 232 హిందూజేతియు నుండియు సంపదపినను, వీటిలో భారతీయుల నామములు లేవు. 77 టిలో మాత్రము భారతీయుల నామములు గలవు. ఈ సంఖ్యజూచిన, పరిశోధనకు భారతీయుల కవకాశ ముగాని, ప్రోత్సాహముగాని, చాల తక్కువయని స్పష్టమగుచున్నది.

జాతీయ విశ్వవిద్యాలయము

మదనపల్లి కలాశాల.

మదనపల్లి జాతీయ కలాశాల ప్రిన్సిపాలు ఎఫ్. జి. పియ్యు బి. ఏ. ఎఫ్. ఎస్. యు గారు మాకిటుల వ్రాయుచున్నారు:

ఉత్తరాతీయ కలాశాల జూలై నెల 1-క లేదీ మంగళ వార మదయము 8 గంటలకు తెరవబడును. జాతీయవిశ్వ విద్యాలయపు బి. ఏ. బి. ఎస్. కీ పరీక్షలకు విద్యార్థులను తర్హితుచేయు కలాశాలలో మదరాసురాజధాని కిదియొకటి యేగలదు. కలాశాలలో ప్రవేశించు విద్యార్థులు ప్రిన్సిపాలు గారికి దరఖాస్తులను వెంటనే బంపుకొనవలయును.

కలాశాల కనుబంధముగా నున్న జాతీయ ఉన్నత విద్యాలయము శేపు 16-క లేదీ సోమవారమునాడు మదయము 8 గంటలకు తెరవబడును.

కలాశాల హాల్లలో తేరదలంచుకొనిన విద్యార్థులు కలాశాల, ఉన్నత విద్యాలయములు తెరచువాటి కొక దినము ముందుగ నే మదనపల్లికి వచ్చియుండవలయును.

తేనాంపేట హైస్కూలు

జాతీయ విశ్వవిద్యాలయమునకు ఆను బంధముగా మైలాపురమునకు చేరవనన్న తేనాంపేటలో నెలకొల్పుబడి యున్న జాతీయ ఉన్నత విద్యాలయము మొన్న సోమ వారము 9-క లేదీ తెరవబడింది. ఒక వారము దినములవరకు విద్యాలయమున విద్యార్థులను చేర్చుకొందును. జాతీయవిశ్వ విద్యాలయపు ప్రవేశపరీక్షరకీ విద్యాలయమున నిద్యరక బడును. దూరప్రవేశములనుండి కచ్చు బాజున సౌకర్యము లకుగాను విద్యాలయ అవరణములోనే ప్రత్యేకముగా హాల్లు లు గలదు. విద్యాలయమున చేరదలంచువారు ప్రధానో పాధ్యాయులగు జి. వి. నుబ్బారావు పంతులు ఎం. ఏ. ఎఫ్. ఎస్. యు గారికి (నుడ్డమ గార్లన్న తేనాంపేట మదరాసు) దరఖాస్తులు వెట్టకొనవలయును.

వాణిజ్య శాఖ

జాతీయ విశ్వవిద్యాలయపు వాణిజ్యశాఖ జూలై నెల 1-క లేదీ తెరవబడును. జాతీయ విశ్వవిద్యాలయపు వాణిజ్య శాస్త్ర దిగ్వికరీతుల ఇచ్చట కనుకయాయబడును. ఈశాఖకు బారిష్టరు ఎస్. రాజగోపాలముగారు అధ్యక్షులు. కలాశాల అవరణములోనే హాల్లులగును. ఈశాఖలో చేరదలంచుకొను వారు విశ్వవిద్యాలయపు ప్రిన్సిపాలు జి. ఎస్. అరండేలు ఎం. ఏ గారికి దరఖాస్తులను బంపుకొనవలయును.

పత్రికానిర్వహణశాఖ

క్రొత్తగా జాతీయ విశ్వవిద్యాలయమున కనుబంధ ముగ పత్రికా నిర్వహణ శాఖ యొకటి నెలకొల్పుబడినది. ఇందు పత్రికా నిర్వాహక వ్యాపారకార్యము లన్నియు (జర్మ లీనం) విద్యార్థులకు నేర్పబడును. ఈశాఖలో జూడెండ్లు చదివినయెడల విశ్వవిద్యాలయపు బి. జి. పట్టము నీయవలెను ఈశాఖకు దెవగరు సుజీరావు ఎం. ఏ. ఎఫ్. ఎస్. యు గారు అధ్యక్షులు. బార్ని అరండేలు, జి. ఎస్. ఆగమ్మి గార్లు మున్నగువారు ఉపాధ్యాయులు. ఈశాఖలో చేరవారు నయ తము విశ్వవిద్యాలయపు ప్రిన్సిపాలు గారికి దరఖాస్తులనుబంపు కొనవలయును. ఈశాఖ జూలై నెల 7-క లేదీ తెరచెదరు.

నియ్యజాతి ఉద్ధారణసంఘము: ఈనెల 15-క లేదీ ఆదివారం ఉదయముకి గంటలకు నియ్యజాతి ఉద్ధారణ సంఘమువారి వ్యాసరవాడి హాలులో సి. రంగనాథవెట్టి అయ్యగారివలన “సోపికము” ను గూర్చి ఉపన్యాస మియ్యబడును.

మాంటూగూగారి ప్రసంగము.

ఇట్లు ప్రజల వశము చేయబడిన కాఖలను పరిపాలించు
టకు మంత్రుల శ్రేష్ఠులను న ల ని యుండును. ఈ
మంత్రులందఱు నొక్క దొరతనముగనే యుం
డవలెనా? లేదు కొరతనములుగా నుండవలెనా? ఒక్కదొర
తనముగనే యుండినచో దొరతనమునందలి మంత్రులందఱును
ప్రతికాఖలను ప్రత్యేకముగను సాంఘాతికముగను గూడ
బాధ్యులు కావలసి నుండును. ఒకమంత్రికి విద్యాకాఖమును
మరయొకమంత్రికి రక్షకభటకాఖము నొసగబడినను వారిద్దరు
నొక్కప్రభుత్వముననే యుండురేని ఆరెందుకాఖలలో దేని
లైనగూడ వాద్దరిలో నెవ్వలైనగూడ బాధ్యులుగాకరవచ్చును.
అట్టిచో, వారిలో నెవరైన తమ కంగీకారము కానివిధానము
ననుసరింపవలసివచ్చును. అట్లుగాక రెండు దొరతనములుగా
విడచియుబడినచో మేము విద్యాకాఖకే గాని రక్షకభటకాఖకు
బాధ్యులము గామని నియోజకులను నియోజకుడును తెలు
పుటమే గాక మా కళాచేయబడిన విద్యాకాఖ నిట్లు బాగు
చేసితిమిగాని రక్షకభటకాఖ సరిగా నుండలేదని పార్లమెం
టువారికిగూడ తెలుపుట కనకాశము కలగును. అట్లు జరిగిన
పార్లమెంటువా రాకాఖను గూడ మరి 10 ఏండ్లకు ప్రజా
యశ్రమును చేయుట కంగీకరింతురు. బాధ్యతను
నియోజకులనును నియోజకులనును తెలుపుట కింత కంటె
వంది మార్గ మేదియును లేదని నేను నమ్మెదను. దీనివలన
ఒక ఆవరణలో రెండు భిన్న ప్రభుత్వము లేర్పడవలసి యుం
డును. అట్లేర్పడుట అసంగతము. కాన నిది కేవలము తాత్కా
లిక విధాన మని మరియొక సారి మెక్కి చెప్పవచ్చును.
సాధ్యమగు వంత త్వరలోనిది మరియొకవిధానముగ మారవలసి

(అనుబంధము 1-వ పేజి చూడుము)

Indian Reform Bill.

Motion for the Second Reading.

Mr. Montagu's Speech.

[REUTER.]

LONDON, June 4.

The following is the continuation for Mr. Montagu's speech in the House of Commons on the motion of the second reading of the Government of India Bill:—

If the functions were separated into two Governments, the man who was responsible for education could tell his constituents that he was answerable for education, but was not responsible for the policy of the police, and their only way of modifying the police policy was to show the House of Commons the excellence with which they used their educational policy, so that in ten years, the House of Commons would transfer to them the police policy also. Mr. Montagu said he was of opinion that was the only way which we could make clear to the electorate and the individual exercising power on behalf of the electorate, the extent of his responsibility. The logical sequence to that argument would be two completely separate Governments in the same area, but that was impossible. Therefore, he re-emphasised that the basis of the whole policy was its transitional nature. They wanted to lead on to something else as soon as possible. If they had two Governments with two staffs, the net result would be that the people dealing with transferred subjects would never have anything to say on the reserved subjects, but in the reserved subjects were to become transferred subjects one day, it was absolutely essential that during the transitional period, although there was no direct responsibility for them, there should be opportunities for influence and consultation. Therefore although it seemed necessary to separate responsibility, there ought to be every possible room for consultation and joint deliberation in the same policy, and action together for purposes of consultation, deliberation and criticism, as the Bill provided in one Government, the procedure would be absolutely indelible, but for the fact that it was transitional, and that at stated periods it was proposed to hold a Parliamentary enquiry into its working with a view to further stages. Thus it was certain that the method of progress in every event would be reviewed and the attitude of each part of the Government to the affairs of the other part would be one of the prime factors in the decision of the Committee. He did not think the time had yet come for a similar movement in the Government of India, where a step of one stage only must be taken, namely, to make the Legislative Assembly more representative and to give it greater power of influencing, and criticising, but not at present of responsibility. Its power of dealing with its own work must be increased, because it would be relieved of the necessity of controlling a large number of provincial functions.

The Government of India must be relieved from unnecessary administrative control by India Office, the in which connection he was awaiting details of Lord Cresswell's report, most of the recommendations of which, however, except as regards composition of the Council, would be administrative and not statutory. At the same time there was very much reason to believe that the Secretariat staff needed reconsideration and overhauling. He thought it was under staffed and not modelled for the transaction of complicated business which fell to the Office at present. Mr. Montagu announced that Sir Hubert Llewellyn Smith had accepted his invitation, given on behalf of the Government of India, to visit India to consider the Secretariat arrangements of the Government of India, and Sir George Lloyd also invited him to consider those in Bombay.

Commander Wedgwood:—Does that include staffs of Ministers dealing with transferred subjects?

Mr. Montagu replied that ultimately, of course, Ministers would arrange their own staffs. He wanted them at present to take over departments as going concerns, but the question of Secretariat was for the Government of India primarily and nothing else.

Referring to the alternative schemes, Mr. Montagu said that the Congress and Moslem League scheme had been prepared before the pronouncement of the 20th August. It did not attempt to realize responsible Government, but left the immovable executive at the mercy of the Legislature, which could paralyse, but not direct it. The alternative proposals of heads of the majority of the Local Governments was much more formidable. Although he cordially agreed with the Government of India in rejecting the proposal, he had not under-estimated its importance. It was not the work of the armchair critic, but the most experienced administrators in India, men who were entitled above all others to have their opinion. Although he believed them to be wrong and desired to show that he believed them wrong and they must argue matters in the committee, it was with no sense of disrespect to them that he challenged their conclusions. It was a powerful array, but although he did not wish to discredit it, he suggested that their views were really accidental in the sense that it must not be assumed that the same results have ensued wherever had been the head of those Governments. For example, the Chief Commissioner of Assam preferred the scheme of the majority of the Local Governments, but he knew that the late Chief Commissioner of Assam would have preferred the scheme of the Bill. The present Lieutenant Governor of the United Provinces preferred the Local Governments scheme, but his predecessor would have preferred the Joint Report scheme. A great deal depended on personality. Although these gentlemen were entitled to give very weighty opinion, they were not unreviewed. Where they had grown up under a system they did not like to see it altered. Their proposal was the existing system, and another Indian added to the Executive Council. Nothing much worse than the Morley-Minto scheme envisaged the unity of the Government, but no real unity of Governments, because half of the Government is, in their own words,

necessarily influenced by the opinion of the Legislative Council and the other half not. There is no certainty of control by the Legislature, because on all subjects, if the Governor certifies it to be in the interests of the province, he can override it.

The Civil Servant in India is not very different from the Civil Servant in England. Whoever heard of a political reform in any office in England coming from the Civil Service. The House of Commons was the place for the political reform policy, which the Civil Service must carry out, must be dictated to it, firstly, in the House of Commons and ultimately in India.

Colonel Yate interposed, saying that Mr. Montagu was sending a Civil Servant, Sir Hubert Llewellyn Smith to make reforms in India.

Mr. Montagu replied that he was using a Civil Servant to advise him on administrative changes in regard to how the Secretariat could most efficiently carry out orders of its political superiors. That was what ultimately, when India was self-governing, he hoped to see the position of the Civil Service.

Mr. Montagu, referring to Lord Willingdon, said that although he had the plan of his own, he was certain he would have preferred to rely on his qualities which made his astonishing success in the Government of Bombay. He said, in effect, that under a Governor such as Lord Willingdon far more elastic arrangement would be far preferable to the scheme of the Bill. Under the scheme of the Bill, if in any province, the Governor could so influence his advisers, and if the circumstances of a particular province made it possible, there was nothing in the Bill to prevent the Governor to discharge all reserved functions, as if they were transferred. He could tell his Government that he did not believe much in the new dual form of Government and would use none of his powers under the Bill, unless driven thereto. They would always consult together, and he would do the best to work the scheme in deference to the wishes of the Legislature on all subjects. If he were lucky, he would perhaps get through his term of office without having to use his exceptional powers on reserved subjects. Therefore under the scheme of the Bill, Lord Willingdon would get all he proposed. Under the scheme of the Bill, whatever the personality of the Governor, transferred subjects were bound to the representatives of the people, but under the alternative scheme nothing was guaranteed them at all.

The points about municipal and local Governments and elementary education were not constitutional points at all. The one controversial and constructive programme was the proposal to place districts in charge of a wholly Indian staff, and to extend the system, if experiments were successful. Mr. Montagu said this was not a time when they could be content that certain members of the alleged united Government should not necessarily be influenced by the opinions of the Legislative Council. If we were to launch India upon this road, the Government on certain subjects must respond to the wishes of the people. Unless they had that and more than the local Governments suggested, then there was no progressive realization of responsible Government.

Coming to the scheme of the Indo-British Association, Mr. Montagu said:—The Association was a body which got very angry when suggested that it did not intend to carry out the pronouncement. It had done a great deal of harm in India by leading people to suppose that it had more influence on the decisions of Parliament than he hoped it was ever likely to have. The Association proposed financial delegation as between the Secretary of State and the Government of India, reorganisation of the India Office, decentralisation in India as between the Government of India and the provinces, domestic matters and transformation into a federal system. In all these, the Association agreed with the Bill and the Joint Report, but that did not lead them any nearer to the progressive realization of responsible Government. That scheme was a scheme of bureaucracy, for the consumption of bureaucrats was intended for the enthronement of bureaucracy. The provincial Government was not to be interfered with by the Legislative Council, the Government of India, or the India Office. Future Sydenham's would remain upon the throne untrammelled by control from above and undismayed by criticism from below. How would that lead to progressive realization of responsible Government?

Mr. Croft asked:—Was Lord Sydenham a successful Governor?

Mr. Montagu replied that he did not wish to express any opinion on that. Lord Sydenham's record was available.

It did not matter who was the author of the scheme. The question was whether it fulfilled the policy of progressive realization of responsible Government, and when the Association submitted a policy which pretended to carry out a pronouncement, but more or less involved bureaucracy, he was entitled to criticise it with all his strength. What was the use of ousting the British Civil Service and substituting an Indian Civil Service? The District Officer was the very backbone of the administrative machine, and the Indians themselves would be the last to wish to see a complete disappearance of the District Officer. But we should do good by establishing Indian bureaucracy instead of in English bureaucrat. In view of his training he infinitely preferred the latter at present. If this was the best alternative scheme, and if we really desired to carry out the pledges to India, it was far better to carry the Bill as it stood, than to pay any attention to this scheme. We should never get on with all the work we had to do in India, unless we settled, as this Bill would settle, the constitutional question and its

intermediate discussion. When he said that the Bill would settle the question he meant that he hoped they would receive from the Joint Committee an agreed Bill, that all the alternative schemes would be considered in far more detail than was then possible, and that somehow or other a statute would pass as a consequence of the second reading of the Bill, which would launch India on the road to complete Self-Government. There was so much other work to do in India that if we could once get a growing constitution for it to win for itself the goal we had pronounced, we could give attention to the improvement of education, development of India's great resources and industries and consider the reorganisation of her defenses. But before we could do anything, and in order to make these things possible, it seemed to him essential to start her on the road to self-Government.

Mr. Montagu implored the House to show India that Parliament was respectful of the case for Self-Government and only sought an opportunity of completing it by demonstrable realization of the success of its stages. There was too much race prejudice in India at present. It existed in South Africa also. It was beyond the House of Commons to correct it, but Parliament could help to correct it in the constitution if we held on to the power in India and stood fast to the policy of subordination of race. Friction would continue and ought to continue. But if we surrendered our trusteeship to the great provinces in India as soon as they were ready to take it over, the Indians would have something better worth doing than fiercely and impotently criticising those who were at present agents of Parliament. He could not believe that Parliament was going to afford any obstacle to the partnership of India in the Empire. We had recently been so sympathetic to the national aspirations of the Arabs, Czechoslovaks and others, and India desired to achieve nationality. She was an original member of the League of Nations developed under our protecting care and with our political thoughts. Let us pass the Bill and start India under the "aegis" of the British flag on the road we ourselves had travelled, in spite of all difficulties of the area, caste, religion, race and education. If you pass the Bill, and modify it until it becomes a great statute, we can say to the peoples of India, "the future and the date on which to realise the future goal of self-Government is with you. You are being given great responsibility to-day and opportunities of consultation and influence on other matters in which at present we keep the responsibility. You will find in Parliament every desire to help and complete the task which this Bill attempts, if you devote yourselves to use with wisdom, self-restraint and respect for the minorities. The great opportunities with which Parliament is entrusting you." That is the message the House should send to the Indian people to-day. That message cannot be sent unless the House is determined to pass without delay and with every desire that it should be improved before it is passed, a statute which means the beginning of responsible Government for India. [Cheers.]

Sir Donald Maclean, following Mr. Montagu, declared that the country might confidently take a very short step, to safeguard by all sorts of precautions which Mr. Montagu was attempting. He hoped that if any alterations were made in the Bill they would be on the lines betokening trust in our fellow citizens in India.

Mr. Bennett opined that the Bill contained genuine concessions and afforded sufficient executive safeguards.

Colonel Yate appealed to the Government, to make every effort to secure that views of all parties were submitted to the Joint Committee.

Commander Wedgwood described the occasion as the birth of India as one of the self-governing Dominions of the Empire. He urged a larger assembly and extension of franchise to all, not illiterate, including women.

Mr. Fisher declared that the framers of the Bill were wisely inspired and hoped the Bill would be passed. Unless they seized the opportunity to pass it and saw that the Bill was not whittled away in any serious particular, we should be confronted with a grave situation in India. To recede now from our solemn pledge to the people of India would fatally and justly undermine our character for fair dealing and justice and alienate patriotism of the loyal population of India. [Cheers.]

Sir John Rees said that opposition to the Bill only came from quarters distinguished more for eccentricity than sanity of judgment. [Laughter.]

The motion for the adjournment of the debate on the ground that the measure was so important that another day should be given to discussion, was withdrawn. After Mr. Montagu had pressed for immediate second reading, and Mr. Fisher had urged that an adjournment might be wrongly interpreted in India.

The House adjourned at midnight.

Many Indians remained in the gallery to the end. Lord Sinha was in the Peers' Gallery during the evening and an Indian lady in the Strangers' gallery.

London Press Comment.

LONDON, June 6.

The "Times" is disposed to agree that dualism is probably unworkable, but no wholly satisfactory alternative is suggested. The whole issue must be threshed out in the Committee always remembering that India cannot be asked to wait indefinitely. Dualism must probably be tried, unless the Committee concludes that it is hopelessly unworkable. But Parliament should not sanction it without a searching scrutiny.

Chicago National Strike.

Telegraph and Telephone Decision.

London, June 8.

CHICAGO.—A national strike of telegraph and telephone operators, who are members of the Commercial Telegraph Union, has been ordered for the 11th instant.

Fighting in Oldenburg.

Attempt to Displace Soviet Government.

Copenhagen, June 8.

A message from Vienna states that 4,000 armed peasants objected between Zinken Dorff and Kollerhof, with the object of displacing the Soviet Government, at Oldenburg. They were intercepted by the Oldenburg garrison with artillery and machine guns near Zinken Dorff. A battle resulted and the peasants were driven back and surrounded in Kollerhof, which was stormed with much slaughter. A Military dictatorship was proclaimed.

Anglo-Esthonian Agreement Concluded British Troops to Occupy Oesel is and.

LONDON, June 9.
STOCKHOLM:—A telegram from Reval dated June 7th says:—The Anglo-Esthonian agreement has been concluded under which British troops will occupy the Island of Oesel as guarantee of British financial assistance to Esthonia and fifty British warships will be stationed off Hango, Helsingfors and Reval.

British Troops to Murmansk.

LONDON, June 9.
Seven hundred British, Canadian and Australian troops left Leith for Murmansk to-day on board the Ex-German merchantman "Steigerwald". The passengers included a Russian general and staff and French and Italian Officers. The band of Scots Greys plays selections on quay where the great crowd sang "Auld Lang Syne" as the ship left the dock.

Continuance of Strike. French Miner's Attitude.

LONDON, June 9.
PARIS:—Contrary to advice of their representatives who warned them that concessions made by the Government were the maximum, the miners of Nord and Pas De Calais have overwhelmingly voted rejecting the arguments between their delegates and the Minister of Labour and favouring the continuance of the strike.

Minister's of Reconstruction. Report on Reparation

LONDON, June 9.
PARIS:—The report of the Minister's of Reconstruction on German Counter-proposals with regard to the reparations whilst fixing the total payable in regard to certain damage states that, in cases where it is impossible at the present to determine the exact amount specified time limits will be fixed in which the necessary estimates must be lodged.

The Esthonian Advance, Railway Junction Occupied.

LONDON, June 9.
COPENHAGEN:—The Esthonians have reached Dyian East Lettland and have occupied the junction at Kreutzburg and Jakobstad on the river after successful fighting. The Lithuanians are rapidly approaching the Dyian from the south and the Bolsheviks are fleeing. The Northern Corps have renewed the offensive and captured considerable prisoners and booty. Fighting in the Petrograd sector is twenty miles west of Gatchina. A telegram from Helsingfors says the British have begun to advance along the Murman railway.

Bolshevik Attacks. On Finnish Frontiers

LONDON, June 9.
Helsingfors:—The Finnish General Staff reports, a series of Bolshevik attacks on the frontier outposts, and says the enemy was expelled from eleven frontier districts in Viborg province on June 6th. The message concludes "we have declared a state of war."
In connection with the above Reuter learns from a Finnish official source that expressing "declared a state of war" does not mean that Finland has declared war on Bolsheviks, but has merely declared Martial law in the region concerned.

Allies Reply. To German Counter Proposals.

LONDON, June 9.
PARIS:—It has been decided that the Allies reply to the German counter-proposals will not be delivered before the 13th June and Germans will be given five days time limit for acceptance.

Oil in Britain. Drilling Continues.

LONDON, June 9.
The Oil at Hardstoft in Derbyshire is overflowing the surface at the rate of 400 gallons daily from a depth of 3075 feet. Drilling continues.

Responsibility to Sign Peace. German Government's

Inability

LONDON, June 9.
PARIS:—Latest reports from French observers in Berlin and elsewhere indicate that the German Government will declare its inability to accept the responsibility for signing the treaty and will ask for time to consult the National Assembly which however is likely to reject the treaty.

German Demands Rejected.

LONDON, June 9.
PARIS:—The "Echo De Paris" states Committee considering the questions, German Colonies, War Prisoners, Labour, military and naval clauses and responsibilities which have already terminated their labours, have decided to reject the German demands.

The Polish Commission.

The Polish Commission consisting of Four members, on which falls the most difficult task of all, is still far from reaching conclusion. General Lerond and Senator Lord the American delegate support, the orthodox point of view against Headlam-Morley who favours Mr. Lloyd George's idea of compromise which is said to take the form of plebiscite with adequate guarantees.

The League of Nations. Condition of German Admission.

LONDON, June 9.
PARIS:—M. Clemenceau, Colonel House and Lord Cecil have re-examined the terms under which nations other than the founder members may be admitted to the League of Nations and terms have been modified somewhat in order to render admission of Germany easier. A report will be submitted to the Council of Four to-day. It is understood that conditions recommended for Germany's admission to the League are firstly the establishment of a stable Government, secondly the signature of the peace treaty and thirdly loyal execution of the treaty.

Bye Election.

LONDON, June 9.
The result of East Antrim by-election, G. B. Hanna, Independent Unionist 3714, Major W. A. Moore Unionist 7549, C. M. Legg, Liberal 1778.

Economic Situation in Europe. Review of U. S. A. Food Commissioner.

LONDON, June 9.
NEW YORK:—The United States Food Commissioner in Europe Mr. Hoover reviewing the economic situation in Europe, said the neutral states were flourishing, while condition, and prospects of most smaller belligerents were very favourable. Generally speaking the dominant problem in rehabilitation of Europe was wholly one of credits with which to buy from overseas. If such finance could be provided Europe should be self-supporting within one year. The Congress must decide if United States was to act in this direction but personally he favoured private credits with Government encouragement. He believed the dangers of Bolshevism were already greatly mitigated, and would actually disappear in most countries when peace was signed. Unless the financial solution was forthcoming, some parts of Europe were faced with starvation when the next harvest was exhausted. He asserted that surplus of United States productivity could not support Europe's present idle condition even if Americans worked fifteen hours daily.

The Council of Four.

PARIS, June 7.
The Havas Agency states.—The Council of Four are in accord regarding the points on which Germans are to be met, the points being the question of reparations and certain aspects of the New Polish frontiers, a fixed sum will be named as total amount, probably 8 million sterling or more. The Polish Frontier will now follow Pomeranian boundary.

Hungarian Red Troops, Defeat Czechs.

LONDON, June 5.
A message from Budapest states that the Red Hungarian troops have captured Kaschau after two days fighting, decisively defeating the Czechs.

Foreign Honours for British Officers.

LONDON, June 8.
The "Gazette" announces that M. Poincare has conferred the Legion of Honour (Commander) on Major-General Sir A. S. Cobbe and (Officer) on Major-General R. A. Cassels, and the Croix de Guerre on Major R. H. Anderson.
The King of Serbia has conferred the Order of St. Sava of the Fifth Class on Captain F. F. Strother Smith.

Mrs. Besant in England.

LONDON, June 8.
Mrs. Besant has arrived in England.

Turkish "Trocities." Armenian Massacres.

LONDON, June 6.
A message from Malta dated the 3rd instant says:—Sixty-six Turkish prisoners have arrived here under strong military escort. The greatest reticence is being observed regarding their names. But it is known that they comprise practically all those who were responsible for the Armenian massacres, deportations and other crimes and intrigues.

Future of Turkey.

Prominent Indians' Plea.

LONDON, June 6.
Writing in the "Times", H. H. the Aga Khan and the Rt. Hon'ble Ameer Ali urge that the Turkish sovereign should be left in absolute possession of Constantinople, Thrace and Asia Minor from North Syria proper along Aegean to the Black Sea.

Martial Law in Petrograd. Bolsheviks to Defend the City.

LONDON, June 8.
STOCKHOLM:—A message from Petrograd states that Martial Law is being most rigorously enforced in Petrograd. All cafes, cinemas and theatres are closed. Espionage is rampant. M. Zinovieff, in the course of a speech, exhorted all proletarians to watch not only the Bourgeoisie, but their own ranks.

Owing to the presence of a great number of counter-revolutionaries, part of the High Seas Fleet is stationed at the mouth of the Neva. It is believed that the intention is to sink ships in case of attack in order to block the entrance. It seems that the Bolsheviks have now decided to defend Petrograd.

Serious Riots at Steinamanger. Strike on Hungarian Railways.

LONDON, June 8.
BERLIN:—Serious riots have occurred at Steinamanger (Hungary), where the workmen refused to accept money issued by the Budapest Government. Hundreds were arrested, seventy-five of whom, including many railway-men, were shot. A strike was thereupon declared on all Hungarian railways. The People's Commissary was sent from Budapest to deal with the matter, but was forced to turn back, as he was told he would be lynched if he entered Steinamanger.

Strikers Demands Satisfied. Publicworks' Ministers Declaration.

LONDON, June 8.
PARIS. The Minister of Public Works has declared that it is practically certain that strikes will be settled shortly, as all railwaymen's demands have been satisfied and an eight-hour day will be enforced immediately.

Trans-Atlantic Flight.

LONDON, June 8.
ST. JOHN'S:—Alcock, the pilot of Vickers' machine, has given formal notification that he intends starting on the Trans-Atlantic flight on the 11th instant.
The Handley Page machine is expected to start during the current week.

Governor's Request for Reinforcements Texes Border Situation.

LONDON, June 8.
WASHINGTON:—The Governor of Texas has requested reinforcements, declaring that the border situation is critical.

Railway Bridge Blown up. Army Transport held up.

LONDON, June 8.
BERLIN:—A Railway bridge near Lissa (Posen) has been blown up, thus holding up transport across Germany of Haller's Army.

Count Rantzan.

LONDON, June 8th.—VERSAILLES.—Count Rantzan arrived here to-day.

Austrian Peace Terms. Demonstrations of Protest.

LONDON, June 8.
COPENHAGEN:—A message from Vienna of yesterday's date states that demonstrations to protest against the Peace Terms and in favour of union with Germany passed resolutions, calling upon the Austrian delegates to refuse to sign the Treaty. The crowd subsequently shouted protest outside the quarters of the "Entente" Mission.

At an extraordinary session of the National Assembly to consider the peace terms, the President, Herr Seitz said it was the death sentence for German-Austria. The Foreign Secretary, Herr Bauer said the loss of German Bohemia not only meant subjection of 3,500,000 Germans to foreign dominion, but the loss of the most valuable parts of German-Austria, industrially and agriculturally. Herr Bauer declared that a Nationalist State formed by violence would be a constant danger to peace. The Minister added that months ago they submitted to the Italian Government the draft treaty under which German South Tyrol would remain with them constitutionally and economically, but would be militarily neutralized. Herr Bauer hoped that the Italian Government, which had hitherto not been able to enter into direct negotiations, would not refuse to discuss proposals at St. Germain. Herr Bauer referred to the danger of Irredenta in German South Tyrol, remarking that the German people might hope gradually to win Italy's friendship. Regarding the Corinthian and Serbian frontier questions and West Hungary, the Austrian Peace delegates would propose a plebiscite under neutral control.

Bulgarian Delegation.

To be Summoned to Paris.

LONDON, June 7.
The Four contemplate summoning the delegates of Bulgaria to Paris and not Salonica but not until the treaty with Germany and Austria has been signed.

Case of Assault and Insult. Accused Tendered Apology.

POONA, June 12.
A case came up before Major W. T. Barry Cantonment Magistrate, Poona, to-day in which a clerk of the Bank of Bombay, Poona, branch, named D. V. Phadke charged Captain W. Hay army veterinary corps under sections 323 and 504 I. P. C. with assault and insult. It appears that on the 2nd instant at the Bank of Bombay the accused presented a cheque to the complainant and as there was some delay in cashing it the complainant complained about the matter. The clerk then informed officer that he would have to wait till agent passed the cheque but he might if he wished go in and see the Agent himself. On this it is alleged, the accused jumped up and struck the complainant. When the case came up for disposal Captain Hay, through his pleader tendered a written apology and offered to pay Rs. 51 to the complainant to be handed over by him to any charitable object he might wish. This the complainant who was represented by Messrs. L. J. Apte, Pracott and two other pleaders, agreed to accept and the case was accordingly struck out.

Post Office Insurance. Government of India's Resolution.

SIMLA, June 13.

Gazette of India.—The following resolution has been published by the Commerce and Industry Department:—In view of results disclosed by the actual valuation of assets and liabilities of the Post Office Insurance Fund as at 31st March 1917 the Government of India announced in a resolution dated the 22nd May 1914, grant of a bonus to the policy holders. A further valuation of fund as at 31st March 1917 has again shown a substantial surplus so as to permit of distribution of a considerable portion thereof without upsetting the financial stability of the fund. The Governor-General-in-Council is accordingly pleased to grant to the holders of the policies in force on the 31st March 1917 a reversionary bonus as an additional to and bonus payable with the sum assured at the rate of 1½ per cent thereon in the case of whole life assurances secured by premiums payable throughout life or for a limited period or under which no further premiums are payable and 1 per cent in the case of endowment assurances for each full year the respective policies were in force between the 1st April 1912 and the 31st March 1917. This bonus will be shown in the case of policies now in force and of all claims which have arisen either by deaths or survival since the 31st March 1917 under policies in force on that date, but not to the policies surrendered before the date of this resolution. In the case of transferred or reduced policies the bonus will be allotted to the respective policies as they existed on the 31st March 1917. In addition to the above mentioned bonus an interim bonus at two-thirds of the above rates will be allowed in the case of whole life and endowment assurance policies which become claims by deaths between the 1st April 1917 and the 31st March 1918 for each full year they were in force during that period. An interim bonus at the rate of 1 per cent will be allowed in the case of endowment assurance policies which become claims by survival between the 1st April 1917 and the 31st March 1922 for each full year they were in force during that period. The interim bonus will be based on the amount of sum assured at the date of the death or survival. No fraction of a rupee will be payable as bonus. The Governor General in Council is also pleased to direct that under limited payment and endowment assurance policies the maximum number of monthly premiums payable after this date will be 12 times the difference between the office age at entry and the age at which premiums are to cease.

Armistice Terms.

No Reply from the Amir.

ALLAHABAD, June 13.

The "Pioneer" understands that up to Thursday no reply had been received by the Viceroy to the communication in which he desired to the Amir the terms on which armistice would be granted. This however is not considered surprising in view of the necessity for Amanullah to consult not only his Ministers but his generals in the field regarding the carrying out of the terms.

Dacoits near Peshawar.

The special correspondent with the North West Frontier Army telegraphed on Wednesday:—Dacoits are frequently occurring near Peshawar in most cases directed against rich Hindus, but a few nights ago two officers returning in a motor car from the direction of Jamrud were fired on by a gang near Kuchgari happily without being injured. On the next night an ambush was laid for the gang with the result that sixteen were killed and fifteen wounded. On the same night the dacoits made abortive attack on the veterinary hospital, Peshawar.

Wellington Memorial.

A Park to be Opened.

BOMBAY, June 13.

At a general meeting of the members of the Wellington Memorial Committee held in Bombay on the 27th February last it was decided that the memorial should take the form of a public park at the Hornby Vellard, Bombay, or if the necessary arrangements for such a park cannot be made with the Government and the municipality to open a public playgrounds in parts of the city occupied by the labouring classes and in either case to have a statue. It was further decided to invite subscriptions from the public. The following are among the sums already promised:—H. E. H. The Nizam Rs. 25,000, H. H. the Maharaja of Gwalior Rs. 15,000, H. H. Maharaja of Rajpura Rs. 5,000, H. H. Nawab of Janjira Rs. 2,000, H. H. Gackwar of Baroda Rs. 2,000, Sir Sasson David Bart. Rs. 10,000, Sir Shapurji B. Broacha Kt., Rs. 10,000, E. D. Sasson and Co. Rs. 10,000, Wallace and Co. and Bombay Co. Ltd. Rs. 7,500, Killick Nizer and Co. Rs. 7,500, Sir Thomas Birkett Rt. Rs. 5,000, David Sasson and Ltd. Rs. 7,500, Sir Currimbhoy Ebrahim and Sons Rs. 7,500, Sir Cowasjee Jehangir Bart. Rs. 500, Mr. R. D. Sethna Rs. 500, Sir Nanarajee Vakil Rs. 2,000.

Mr. Rajagopala Chari.

Visit to Tinnevely.

TINNEVELLY, June 13.

The Hon'ble Dewan Bahadur P. Rajagopala Chari, C. I. E., member of the Executive Council, accompanied by Mrs. Rajagopala Chari, arrived here from Mayavaram yesterday morning, and was accorded an enthusiastic welcome on the platform, the following being among others present to receive him:—Mr. A. R. Cox, Collector of Tinnevely, Mr. Stevenson, D. S. P., the Municipal Chairman of Tinnevely and Palamcottah, Rao Sahib Medai Dalavoy Mudaliar and Dr. C. Appavu Pillai. After a brief conversation with those present, the Hon'ble Member proceeded to the palace of the Maharaja of Travancore at Vannarapet, whence he proceeded to Tiruchendur. He returns from Tiruchendur this evening and will to-morrow meet the Municipal Councils of Tinnevely and Palamcottah, and discuss with them the current municipal problems and the long mooted question of the amalgamation of both the municipalities.

Martial Law Trials. Dhaban Singhwala Case Judgment.

LAHORE, June 12.

Judgment was delivered on the 11th June by Martial Law Commission presided over by Mr. M. Hancock Preter in Dhaban Singhwala case in which eleven persons were charged with offence under Section 121, 147, 124-A, 395 A, 36 and 149, I. P. C., for attacking the railway station of Gujranwala district on the 16th April, burning the office, looting safes, stealing some goods belonging to the travelling public, burning a railway bridge, removing two pairs of rails from the permanent way and severing telegraph wires in many places. All accused were convicted. Ten were sentenced to transportation for life and one was sentenced to death.

Recipients of Rewards.

LAHORE, June 12.

The list of recipients of rewards at the Durrbar at Amritsar on Monday shows that there were many Indians in Amritsar who did not join in the murder and riot, but stood loyally by their European employers and by the Government at great personal risk to themselves. In all the three banks which were attacked by the mob the Indian Bank employees did all they could to save their European Officers, Great bravery and resource were shown by passers by, householders and medical attendants who saved Miss Sherwood from the fury of the mob and by the mission hospital servants who enabled Mrs. Easdon to escape.

The Martial Law Area.

Restrictions on Pleaders Removed.

LAHORE, June 13.

Owing to repeal of martial law in the Lahore divisional area other than railway it is notified in the divisional area orders that the restriction prohibiting pleaders entering the area is now removed.

Inspection of Institutions.

In the course of inspections which Sir Edward MacLagan is making of various institutions in Lahore. His Honour visited Beratal Jail on Thursday morning and was shown round by Major Finlayson the Superintendent.

Drowning Accident.

Information has been received that at Narlayan on the river Beas in Kangra district a ferry boat carrying 160 passengers sank on the 3rd June and 120 persons were drowned. It is said that the boat was licensed to carry only 100 passengers. Most of the passengers who were saved were able to swim.

Deccan Sabha Council Meeting.

Government of India Despatch Criticised.

POONA, June 13.

At a meeting of the Council of the Deccan Sabha held on Thursday the 13th June under the Chairmanship of its president Sir Hormusji A. Wadia the following resolution was passed:—The Government of India's despatch of the 5th March constitutes a serious whittling down of the Montagu Chelmsford reform scheme and will not carry out in any adequate degree the announcement of the policy of the 20th August 1917. The proposals with regard especially to provincial finance and the positions of the Ministers take away much of the power and responsibility promised in the joint report and will go largely to nullify the scheme if adopted. While adhering to its opinion with regard to the defects in the scheme as outlined in the report and the necessity of the improvements demanded by the All India Moderate Conference, the Council trusts that the original scheme of the report at any rate will be preserved intact otherwise the present situation, serious as it is, will give cause for the gravest anxiety. The Council has also passed resolutions urging upon the Government the necessity of reserving a certain number of seats for members of the backward classes in the Bombay Deccan in multiple numbered constituencies, requesting that the inquiry promised by Mr. Montagu on the situation in the Punjab be entrusted to a commission as constituted as to inspire confidence in the public mind and appealing to Mr. Gandhi not to revive the passive resistance movement in view of the recent experiences.

Fatal Motor Cycle Accident.

European Died of Injuries.

BOMBAY, June 13.

Lt. Brunton aged 36 Commanding Defence Light Bombay Harbour, met with a fatal motor cycle accident on Queens Road last night. He and a friend Mr. Davey of Whiteaway Laidlaw inside the car were going along the road. When noticing a stray dog he swerved and struck a gharry. The cycle was upset both occupants being thrown out. Lt. Brunton was removed to the hospital where he died this morning and Mr. Davey escaped with slight injuries.

Lt Cowperthwaite and others injured in R. I. M. S. "Mayo" explosion are progressing satisfactorily.

The General Superintendent, Eastern Telegraph Company, notifies the following delays in transit on cablegrams: Bombay to London full rate six and half days, deferred 12 days. London to Bombay full rate five days, deferred nine days.

Bank of Bombay reduced its rate for demand loans to-day to five percent. The rate stood at six percent since the 27th March last.

Mail steamer "Navara" arrived in Bombay on 12th morning with outward mails from England of the 22nd ultimo and one hundred passengers.

A telegram received from Col. Wedgewood and Mr. Houghton by Yong Mens Buddhist Association refer to the exclusion of Burma from the Reform Bill. Mr. Houghton formerly I. C. S. in Burma, suggests postponement of the proposed Burma deputation to England.

The Afghan Campaign. Nothing Important to Report.

SIMLA, June 13.

A Press Communique dated the 13th instant says:—There is nothing to report from Chitral or Malakand. Information has reached Dacca that a body of Mohmands estimated at about fifteen hundred crossed the Kabul river during the night of the 11th and proceeded to Basawal. Their intentions are presumably to snipe and molest our foraging parties. Raids are still reported in the Peshawar district which is otherwise quiet. Our aeroplanes have bombed Drazinda in Sherani country. It was here that the tribesmen congregated after their unsuccessful attacks on Draband. The raid was effective and Drazinda is now reported to be evacuated. An aeroplane has visited Musa Khel, Lakaband and Fort Sandaman and its return on the 11th with reports has helped to clear up the situation in Zhele. Telegraph lines have been cut over a great part of the area and posts thereby isolated. On the 7th a column consisting of Gurkhas and Militia left Lakaband and marched via Mina Bazar to reinforce Fort Sandaman. On the afternoon of the 8th this party was attacked by tribesmen and sustained 33 casualties before reaching its destination. The tribesmen collected round Fort Sandaman and its vicinity comprised Sherannis, Wazirs, Mandu Khel and Nakara, the total being reckoned at 2000. This body made a tentative attack on the morning of the 10th to test the defences of the post their intention being to deliver their real attack the same night. The garrison however gave them a warm reception and inflicted 20 to 30 casualties on the tribesmen. This discouraged the Wazirs who decided to return home and the whole gathering is now reported to have dispersed northwards. Reports from Musa Khel state that the enemy round that post withdrew at midday on the 11th after cutting the water supply. Our garrison had not suffered any casualties. No change is reported from Chaman front. The Afghans are entrenching on the isolated hill known as Takht which commands Kandahar Road about seven miles beyond Spin Naldak. Their patrols are also active but there have been no acts of aggression.

Brief Telegrams

The Burma rice market continues featureless, millers still holding for control prices.

A meeting at Mandalay of the postal and Government officials and representative Burmans discussed the possibility of increasing the number of Burman postal employees. It is stated that only fifteen per cent of the staff in Burma are Burmans and that the public are inconvenienced in outlying localities by the officials' ignorance of Burmese, only Superintendents and Inspectors being obliged to pass in Burmese.

The Bassein Municipality has elected the Hon'ble Dr. San C. Po. Member of the Legislative Council as its vice-president replacing Mr. Sen an Indian who has held the position for eight years. The claim of Burma for the Burmans was raised and succeeded altogether. Mr. Sen pointed out that Dr. Po had recently claimed separate representation of the Karin as distinct people from the Burmans.

ఒరియంటల్ గవర్న
మెంటు సెక్యూరిటీ

లైఫ్ అస్యూరన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్.

1874 సం. స్థాపితము.

హెడ్ క్వార్టర్స్, బొంబాయి.

మానేజరు:—ఆర్. చాటర్ సన్ బ్రదర్స్.

5 కోట్ల రూపాయలకు పైగా మూలధనమున్నది.

రూ. 13,34,03,783 లు చెల్లించనలసిన భీమాలు

రూ. 78,45,175 లు 1918 సంవత్సరపురాబడి

5 కోట్ల రూపాయలకు పైగా యంతరవరకు చెల్లించియున్నాము.

ఈ కంపెనీ తరపున పనిచేయుటకు ఏజెంట్లు కావలయును. వారు అనుభవ శాలిగురు నుండువలయును. ధరావత్తు చెల్లించవలయును.

ధరఖాస్తు ఫారములకు యీ క్రింది విలాసమునకు వ్రాయుడు.

673

Apply to:—

F. E. Vaid, Branch Secretary,
Oriental Assurance Buildings,
Post Box No. 8, Madras]

కాలమాన పట్టిక.

1919 సం|| జూన్ మొదలు దేశంబరు ఆఖరువరకు.

1. తొలకరివానల జేతములో చాల ప్రజేతములలో శ్రమగా వ్యాపించగలవు. అస్సాము, పంజాబు మొదలైన చాల ప్రజేతములందు కొంచెము ప్రతికూల లక్షణము లున్నవి.
 2. బంగాళాఖాతము మీదనుండు వర్ష వాయువులు మార్చి మాచి ప్రజేతములకు సరిగా జాకాసెలగా 20 తా|| తోల అందుచుండవు. క్రమముగ వ్యాపించగలవు.
 3. ఆరావియా సముద్రము మీదనుండు వర్ష వాయువులు (తరుచుగ) నిలకడగాను, బలముగలవిగను ఉండగలవు. మైసూరు, బొంబాయి రాజ్యము, మధ్యపరగణా, హైదరాబాదు, ఉత్తరసర్కార్లు, ఒరిస్సా మొదలైన ప్రజేతములకు మంచివర్షములు తరుచుగ సంభవించుచుండగలవు జూలై ఆగష్టులలో కొన్నిచోట్లను ఆపుడప్పుడు ఆతివృష్టి సంభవించుచుండును.
 4. ఈ వైవాయ్యములు ఋతుకాలములో (ఆక్టోబరు నెలఖరలోల) హిందూజేతములో విశేష భాగములందు తరుచుగ వ్యాపించుచుండగలవు. సెప్టెంబరు నెలలోని వానల హిందూజేతములో అనేకప్రజేతములలో బహు అవకాశము గా నుండగలవు.
 5. ఆరావియా సముద్రపు వర్ష వాయువులు ఉత్తర ఇండియాలోకికూడ వ్యాపించుచుండగలవు. దక్షిణఇండియాలోకి వ్యాపించుచుండగలవను కన్నరచక్కపోయినప్పటికి క్రమముగ బహుఅవకాశము లక్షణములను కలిగియుండగలవు.
 6. బంగాళాఖాతముమీదనుండు గాలివాన కొంచెము బలహీనముగా నుండినప్పటికిని యిది తరుచుగ బలము చేరుచుండుటచేతను, ఆరావియాసముద్రపు వర్ష వాయువులు వీటికి సహకారిగా నుండుటచేతను, జేతములోచాలాచోట్ల కడుమంచిపంటలు పండుటకు హేతువు లున్నవి.
 7. కడదిన సంవత్సరపు పట్టికలలోని రెండవవక్యము ("ఈ వాయువులయొక్క బలము సమముగను, కాలయంత్రము గను అన్ని జేతములకు వ్యాపించుచుండదు.") కంటిది యీ సంవత్సరములేదు. ఒకటిరెండురాజ్యములకుమాత్రము కొద్ది తొవములున్నవి. కడదినసంవత్సరము కాలమానపట్టికలలో 21, 18, 16, 18, 20, 21, 22, వాక్యములలోని మహోదామములు క్రమముగ వృద్ధిలోకివచ్చి జేతములోని పంటలకు చాల నష్టములను కలిగించినవి. ఇట్టి దోవములు ఈ సంవత్సరమున గన్పడవు. ఇట్టివృక్షములు కలిగించునది ఆగష్టు 8-వ తేదీని "నూయిండియా" అనుపత్రికలో 9వ పేజీలో రెండవకాలం లో ప్రచురింపజేసియున్నాను.
 8. ఈ సంవత్సరఫలితము అనేకప్రజేతములలో గడు లాగుగ నుండగలదు.
- కొండిఫలితములు వీటికి తగినకారణములు.
1. కాకినాడవద్దను చుట్టుపట్లను భూమిమీదనుండు గాలులలోని మార్పులు ఆరావియాసముద్రములోని వర్ష వాయువులు క్రమముగా ఇండియామీదికి వ్యాపించుటకు అనుకూలములుగా నున్నవి.
 2. అస్సాముల సామలవానలమీదనుండు మంచు ఆరావియాసముద్రముమీది వర్ష వాయువులను నిలకడగాను, బలముగాను, దక్షిణఇండియామీదికి వ్యాపించునటు చేయు లక్షణములను కలిగియున్నది. కడదిన సం|| లో ఆ రావియా సముద్రపువాయువులు మిగుల మాకుడుగా బంగాళా వాయువులతో కలసి అస్సాముములలకు వెళ్ళుచుండినవి. ఈసం|| VII పట్టికలో 18వ వాక్యములో నున్నది.
 3. ఈ మంచు నిల్వజేతము జూన్ జూలై నెలలలో దక్షిణ ఇండియామీదికి బంగాళాగాలివానలకూడ తిరుగ గలవు. ఈగాలివానలు వెతుకనుండు వర్ష వాయువులు బంగాళము చోటానాగ్రూరు, బీహార్ యంత్రై కెడ్ ప్రావిన్సులకు తరుచుగ వర్షములను వ్యాపింపజేయుగలవు. అస్సాముముల వర్షములు తగ్గుచుండగలవు. ఒరిస్సాలో హెచ్చుచుండ గలవు.
 4. ఈ వాయువులు ఉత్తరఇండియాలో గంగానదీతరీ వానా ప్రజేతములలోకి అప్పుడప్పుడు వ్యాపించుచుండగలవు. తక్కిన బంగాళము, బీహార్ మొదలైనరాజ్యములలో క్రమముగ మంచివర్షములు వ్యాపింపగలవు.
 5. మధ్యపరగణాలమీదను, బొంబాయి, హైదరాబాదు, ఉత్తరసర్కార్లయందునుండు గాలిలోని విద్యుల్లతాశక్తి

రా||బ|| కందుకూరి వీరేశలింగం పంతులవారి నిర్వాణము

ఆంధ్ర దేశీయుల సంతాపము

సంతనూతలపాడు.

అయ్యో, ఒంగోలుతాలూకా, సంతనూతలపాడు పాడుల సభ జూన్ 11 వ తేదీ బుధవారము మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు జిల్లాసభకు సంచారకార్యదర్శులు శ్రీమత కోవవేంకటరావు శర్మగారి నాజమాన్యమున శ్రీవీరేశలింగవని నిర్వాణమును గూర్చి తమవిచారము తెలియజేయుటగాను జనపబడినది. అప్పుడు శ్రీవీరేశలింగ కవిగారు మహానీయులైయు, ఆంధ్రవాద్యమును నుద్ధరించి, రితంతూ వ్యాపారాలు బ్రతిష్ఠించి ప్రఖ్యాతిగడించినవారు, నిజమైన సత్త్వాక్షి, నిజమైన భాషాధారకుడు, నిజమైన కార్యకర్తను వీరేశలింగవనియే యిందు మున్నగు విషయములలో మహోపన్యాసము గానించిరి. తన వాక్ గొట్టిపాటి శ్రీనివాసరావుగారు సంఘసేవకు గురించి యుపన్యసించిరి. అంతట సీక్రిం తీర్మానములపాడిన బడి తీర్మానింప బడినది:-

"శ్రీ వీరేశలింగవని నిర్వాణములన ఆంధ్రలోకము నకు తీరనికొంత కలిగినదనియు వీరు ఆంధ్రజేతములకు గానించిన మహోపకారము ఆంధ్రులెప్పుడీ మటుమకాదదనియు వీరియాత్మకు భగవంతుడు కాంతి నొసంగుగాక యనియు నీ సభవారు తీర్మానించుచున్నాను.

గొట్టిపాటి శ్రీనివాసరావు.

* * * * * గంటి పెదపూడిసభలు.

ది 8-8-19 తేదీ ఉదయం 8 గంటలకు భువిడి లక్ష్మీ నారాయణరావు యం. ఏ. గారి ఆధిపత్యమున ప్రథమ రాజీయ తాలూకా గ్రంథాలయసభ సమావేశమయెను. అప్పుడు పాఠ్యసభాసభాగమున గ్రంథాలయములే సమస్త ఉద్యమములకు ప్రథమసాధనమనియు, వీటి అభివృద్ధియే జేతముయొక్క భవిష్యత్తు ఆధారపడియున్నదని మహాగంట్లసరసేవు ముచ్చటించిరి. పిమ్మట కీర్తికేసులైన రా|| బ|| వీరేశలింగము పంతులవారి నిర్వాణమునకు గమయ తీర్మానములపాడినవి. గ్రంథాలయోద్యమమును గురించిన 1^వ ఇతర తీర్మానములు చేయబడినవి. ఈరాజీయ తాలూకాకు ఒక తాలూకా గ్రంథాలయము కలిపెల గావుములో స్థాపించుటకును, తాలూకాలోని గ్రంథాలయము లన్నియు సంవత్సరమునకు ఒక రూపాయి కట్టగలవని చందా నిచ్చుటకును, 1919-1920 సం||రమునకు స్థాయిసంఘములకు ఈ తా||పడద సరసింపాడుగాను అప్పుడుగను, మంత్రేక విజయ రామరాజుగారుపాఠ్యసభాగము, దేవులపల్లిమూర్తి నారాయణ మూర్తిగారు కార్యదర్శిగను మహిధర మూర్తి నారాయణ గారు సహాయ కార్యదర్శిగను సమయంతులైన వీరేశలింగ రావుగారు కోకాధిపతిగను మరెవ్వరు సభ్యులుగను ఎవ్వరినను బడిరి. పిమ్మట 11 గంటలకు సభ సమాప్తమయెను. తిరిగి 1 గంటకు శ్రీనరసయ్య పుస్తకభాండాగార వస్తువ హక్కి కోర్కెనము చ-రా-శ్రీ, కొలచిన వెంకటరత్న గారి ఆధిపత్యమున సమావేశము కావడమిది. పిమ్మట 8 గంటలకు ప్రథమ కొత్తపేట డివిజన్ సంఘసభ చేవులపల్లి మూర్తి నారాయణ మూర్తిగారి ఆధ్యక్షతన సమావేశమయినది. పాఠ్యసభాసభాగమున ప్రస్తుతస్థితి గతులను వివరించుచు ప్రస్తుత్యమువారు హెచ్చించుచున్న నీటితీరున కాపనబడ్డముగాని నాగు రైతు యస్థితి ప్రతిదినము వృద్ధియగుచున్నదని మున్నగు సంగతులను ముచ్చటించిరి.

ఒక విలేఖరి.

బహుభాగుల నుండుటచేత క్రమముగ చక్కని వర్షములు వచ్చుచుండుటకు హేతువులున్నవని చెప్పవలసినవి. 6. తుని, రంప, జయపురం, పూరి, విశాఖపట్టణము, జగధల్ పురము, ఎన్నగుడేము, మొదలైన పాఠ్యసభలయందు బహుమంచి లక్షణము లున్నవి. గోదావరి, విశాఖపట్టణము, గంగాము జిల్లాలయందు పంటలు బహుభాగుల నుండగలవని చెప్పవలసినవి. కాకినాడ ముప్పి నుబ్బయ్య, పితామహ్ రాజాన్ కాలేజి, టీచరు. 10-8-19

చిత్ర వార్తలు.

మిక్కిలి పెద్దజెండా కొయ్య.

సామప్రాసిస్కోలో జెండాకొయ్య భూమిమట్టము మీద 222 అడుగులు ఎత్తున్నది. దానికి కట్టకనడ 1058 చదరపు అడుగులున్నది.

వింత పెండ్లిండ్లు

బ్రిటిషు జేతమున 80 ఏండ్లు చాటివచ్చుచున్న 89 గురు పెండ్లిచేసీకొనిరి. వారిలో మొదట 81 వ ఏట పెండ్లి చేసికొనెను. అంతవరకు నరసికి పెండ్లిచేయలేదు. తక్కిన 88 గురులు భార్యలు చనిపోయి చురల వివాహమాడిన వారు. 80 ఏండ్లు చాటివచ్చి 9 గురు వివాహము చేసుకొనిరి. వారిలో 7 గురు వితంతువులు. 8 వ చూత్రము కన్యలు ఆనగా నదివరకు వారికి పెండ్లిగానేలేదు. ఒకడు 3వ భార్య చనిపోగా మరల 92 వ ఏట వివాహమాడెను. ఇద్దరు స్త్రీలు 85 ఏండ్ల వయసున వివాహమాడిరి. వారిలో మొదట వితంతువు. మరొకరైత అంతవరకు వివాహము జరగకు. 19 ఏండ్ల వయసున భార్యలు చనిపోయి చురల వివాహమాడిన పురుషులు యిందరు 18 ఏండ్లకే వితంతువులై చురల వివాహమాడిరి స్త్రీలు ముగ్గురు మంది. ఒకడు 15-వ ఏటను ఒకకన్య 14-వ ఏటను వివాహము చేసికొనిరి. 29 గురు పురుషులు 16-వ ఏట వివాహము చేసికొనిరి. 889 గురు పురుషులు 17-వ ఏట వివాహమాడిరి. వారిలో ఎద్దరు వితంతువులను పెండ్లియాడిరి. 26 గురు కన్యలు 15-వ ఏట వివాహమాడిరి. వారిలో మొదట భార్యపోయిన వారిని పెండ్లియాడినవి. 187 గురు కన్యలు 16-వ ఏట పెండ్లియాడిరి. 200 మంది కన్యలు 17-వ ఏట వివాహము చేసికొనిరి. వారిలో 15 గురు భార్యలుపోయిన వారిని పెండ్లియాడిరి. వెళ్ళక, పెండ్లిండ్లు జూలై ఆగష్టు, సెప్టెంబరు నెలలలో హెచ్చుగా జనకు యుండెను. ఇప్పుడు ఆక్టోబరు నెలవరకు దేశంబరు నెలలలో హెచ్చుగా జనకుచున్నది. వితంతువులలో చాలమందికి వివాహములు జరిగినవి. వీరిలో ముగ్గురు భర్తలకు గోల్పోయిన యాక నకులు హెచ్చుమంది కలరుగాని వితంతు వివాహములు 1912 నుండియు హెచ్చుగానేయున్నవి. భార్యలుపోయిన వారగుడ చాలమంది మరల వివాహము చేసికొనిరి.

మైసూరునుండి వార్త ఆర్కాటుకు ఉలనల దిగుతలి చేయవలసిన దని పంపిన అర్జీలు చాల ఎక్కువగుటచే ఇక నుండితిరిగి ప్రచురము చేయువరకు అర్జీలు ఆనాదించబడదన నివిలు సర్వేయిచుచై రెవ్వరుగారు తెలివిజరచుచున్నారు.

యుద్ధ బాంధులు నిరతుచేయబడును 1630

యుద్ధబాంధులు విక్రయించుటకు వారు మహానుకంఠకాలవీధి, నెం. 188, చెన్నైలో హాదా నిలిచి, గారి కన్నకు రావడంబట్టి వ్యాకులైన వీరును దిసికొనినారు.

సప్తమ కన్యమహాన సభ.

అయ్యో, సప్తమ కన్యమహాన సభ యూని 21 22 వ తేదీలలో వాపట్ల తాలూకా నియంత్రణసంఘ మదన పల్లి వాప్తపురము, వ్యాకుగూరులు, తాలూకాచోట్ల (నెసి దేవులపల్లి మహాగొట్టి ఆర్. వెంకటస్వామి నాయకు గారి ఆధిపత్యమున సమావేశమయెను. నాగ, రామ బంధు మిత్రులతో విజేయ ప్రార్థనలు.

ప్రతినిధి బహుము 2-0-0.

సృజితబహుముక్తమే వోంక అనుబాములు చేయబడును. శ్రీకృష్ణుడు ఉపదేశముగ వాడెను.

మీమీ గావుములనుండి మొదలు ప్రతినిధులు వచ్చెదనో మాకు 20 వ తేదీలోగా తెలియ చేయవలయునని కోరుచున్నాము.

వై.మాధవము.

నిమిత్తము, దేవవాచ-మహాను దివ్యులను రైల్వే స్టేషను, ఇచ్చట తూ|| యెలు ఆగెను. ఈసంజయ మద్రాసులో ఉదయం 7 గంటలకు బయలుదేరి రాత్రి 8 గంటలకు యిచ్చటికివెళును. దేవవాచలో ఉదయం 6 గంటలకు బయలుదేరి యిచ్చటికి 7-30 గంటలకు వచ్చును.

ఇట్లు విన్నవించు విధములు,

నిమిత్తము, పాములపాటి వెంకటకృష్ణయ్య, 9-6-19. సన్న వచేరి ఆంకప్ప, (1648) ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులు.

ప్రజాభిప్రాయములు

I

ప్రాచ్యుత్తర మహాజనసభ,
కాటూరు. (కృష్ణాజిల్లా).

ఆంధ్రప్రదేశ్ కానంపాదకునకు :

అయ్యో, ది 15-6-19 తారీఖు అదివారము 12 గంటలకు తిరుగునేని రామస్వామి చాదరి బారిష్టరుగారి ఆధ్వర్యమున ప్రాచ్యుత్తర మహాజనసభ జరిగినది. ప్రాచ్యుత్తర స్వామిలవారి ఉపన్యాసములు జరిగినవి. వరా:—ఇతర గ్రామములవారికి భోజనములు తీర్చుటలగును.

ఇట్లు విన్నవించు విధేయులు:—వెల్లంకి బ్రహ్మయ్య చాదరి, మార్కెట్టెరబనయ్య చాదరి, వాల్లనరసయ్యచాదరి, కడియాల చినకొటయ్య చాదరి, వెలగా అంకినీడు చాదరి, వెల్లంకి వీరయ్య చాదరి.

II

ప్రైవేటు హిందువులగుట
ఆంధ్రప్రదేశ్ కానంపాదకునకు :

అయ్యో, ఏలూరు కుప్పభా మందిరమున ఒకసభ 12-6-19 బుధవారమున జరిగినది. చాలామంది మూలమూడిగల సగర్వములవారు సభ నలంకరించిరి. అంతట వెల్లంకి కృష్ణయ్య చాదరి పంతులుగారు హిందూ మతమును గూర్చి ఒక గొప్ప యుపన్యాసము చేసిరి. నిన్ను జాతులు ప్రైవేటులములో కలవిక భేదమునకు కలుగు అనర్థమును గూర్చి చక్కగా బోధించిరి. నిన్ను జాతులకు అంబుద్గోమము వ్రాపి వైకి భేదములు జనియు నిజముగా విడచేయమొక్క భాగ్యమునియు చెప్పిరి. విద్యుటు పాపము కావరములగు చాట్ల ముప్పయ్య, నెల్లూరుది నివాసి యగు పిట్టారెడ్డియును మంత్రములచే శుద్ధి నంపాకరమొనర్చి హిందూమతములో కలుపుకొనిరి సభాసదులందఱు ఎక్కువగా అసందించిరి.

ఏలూరు రాయయిలు గంగయ్య

III

వైవముహాసభ: సవరణ
ఆంధ్రప్రదేశ్ కానంపాదకునకు :

అయ్యో, యూనె 7 వ తేదీ శనివారము ఆంధ్రప్రదేశ్ కలా కామ ప్రకటించిన 10 వ శ్రీ వైవముహాసభా కార్యవరణ విషయక శ్రీశ్రీయదిన చర్యయందు "శ్రీ రెంటాల కేరభయ్య కాశ్రిగారు చిన్ను లు దీక్షావిధానమును" గూర్చి యుపన్యాసించినట్లులు నున్నది. యాదిన్యులు దీక్షావిధిని గూర్చి నవమ మహావైవ సభా కాలమునందే యుపన్యాసించుటయు సభాసని యావృత్తిచి వ్యాపకము చేయవలసినదిగ బరిష్కరించుటయు నుండెను.

ఇప్పుడీ దక్షమ మహాసభయందు చిన్నులు దీక్షావిధానమును గూర్చి ప్రకటించు తే. శ్రీ: ధయ్యకాశ్రిగా రీదక్షమ మహాసభా కాలమునందు యుపన్యాసించిన యంశము తేల్చి విషయము. వీరు చెప్పిన వ్యాసము గూడ యుతేల్చిని గూర్చి యే అయి యున్నది. ఈ కాశ్రిగారు ఆర్యులయొక్క నది నంపాదించి తీసికొని వచ్చి (వాచీ) తాళపత్రములందు విషయము శ్రీశ్రీకాశ్రిర మహర్షి శ్రీరామేశ్వర్షి విధానక నూత్రములు. ఆ దంశ్యేష్టిని గూర్చిన యాధర్మిక కాశ్రి యుండెను. దానినే బ్రహ్మక సభా కాలమునందు వైవ మహాసభయందు వివర్ణించిరి.

కావున కామ ప్రకటించిన దక్షమ మహావైవ సభా శ్రీశ్రీయ దినచర్యాంశములను యీ తేఖ నుండించి సవరణ చేయగోరుచున్నాడను.

వీలేటిపాడు ఆగ్రహారం.

చాగంటి లింగమూర్తి.

IV

హిందూమునారు- ముద్రాసీయులు.
ఆంధ్రప్రదేశ్ కానంపాదకునకు :

అయ్యో, కొద్ది రోజుల క్రిందట నేనును మఱి కొందఱు స్నేహితులును కలసి హిందూము గొయి యుండిమి. ఆ ప్రయాణములన నేను నేర్చుకొనిన కొన్ని ముఖ్యవిషయములను ఇందు వ్రాయుచున్నాను. హిందూములో మన రాజధాని కన్న వెక్కిరి నాటకసమాజములు మొదలగునవి కలవు. ఇవి రోజునకు నుమారు ఏదెనిమిదివోట్ల వీధిదొంగలగు

తుండును. వీనిగూర్చి గోడలకు అంటించు ప్రకటనలుగాని, వీధి వెంటి వంటి పెట్టెలకు కరపకీయులుగాని మీరేవైనను సరే అన్నియు ఆ రాజధాని భావలోనేగాని వేరొక భావ నుండవు. అంగ్ల యక్షరము కొంచెమైనను కనుపడదు. నాటకపు మందిరమునకుపోయి అంగ్లయ భావ యందున్న కార్యక్రమపు ప్రకటన నొకటి ముక్తిమృని యడుగగా నాకిడు "మీకు హిందూయ పట్టణములో అంగ్ల భావయందున్న ప్రకటనలు దొరికకలవు" అని గంభీరముగ నుడివెను. గుజరాతీవారు వేయ నాటకములలో వ్రీలి విషయమును గుజరాతీలోనే జరుగును. పార్సీవారి నాటకములలో పార్సీభావయేగాని వేరొకటిలేదు. ఇక నాటకము లన్నినో ఏ కాలమునాదో జరిగిన పార్సీయంద్రి, సారంగధర, బాబ్బిలి యుద్ధము మొదలగునవి కాక (ఇందు మూలమున ఈ నాటకములు కేవలము నిరవయోగములని నే వ్రాయుటలేదు) కేవలము పాశ్చాత్యమును రస విహీనమును వైన విద్య గలపుటచే శ్రీలకు గలగు నవ్వములును, సత్యాగ్రహముల పెద్ద మరలలో పనిచేయు మాలివారి యొకమత్యమునకై యునర్విగల సహాయమును తెలియపుభావ పూరికములను, ఈ త్రమాదర్శనక కారణములనగు నాటకములై యున్నవి. నాటకారంభమున వందేమాతర గీతమును పాడుదురు. ఇట్టి నాటకములలో నొక పాత్ర యొకానొక పురుషు ఇచ్చు చిన్న యుపన్యాసములు విన్నంత మాత్రమున నే యెట్టి వానివైన మనను చలించక మాను. ఇట్టి యొక్క నాటకము మన దేశ వాయకు లిచ్చు నెన్ని యుపన్యాసముల నో యతిక్రమించునను టతిక్రమొక్క కాదు. హిందూయదేశీ యులలో నొకరుగాని మన మవ్రాసే యులలరే మెదకు నెక్కనిగాని నెత్తిని దొరలు పెట్టుకొను బోసినగాని పెట్టుకొనుట నేను జూడలేదు. గుజరాతీయులు, మహారాష్ట్రీలు, పార్సీవారు తమ తమ వాతీయమైనట్లే గాని మనవలె అంగ్లయులు దున్నుల ధరింపరు. మేము: పెద్ద దుకాణములలోనికి పోయి అవట నుండు నొక పెద్ద పెట్టెను కొనుటవయమై అంగ్ల భావలో ముట్టాడజొచ్చితిమి. అపు డా దుకాణదారుడు మాతో, "మీకు మా దేశపు భావ రావన్నువో మీ దేశపు భావలో ముట్టాడవచ్చును కాని పరదేశీయుల భావ యగు

వాంగ్లభావలో ముట్టాడ వెంచినవో" (వైటనుండు రస్తా చూపించుచు) అంగ్లయులదగు ఆ రస్తావై ముట్టాడుడి. మా దుకాణములో నా భావ నలనుపడ"దనెను! చూచితిరా బొంబాయి దేశపుకట్టు, వారి దేశాభిమానము. మన మద్రాసీయులకు గృహములో నాడవారివైనగాని, నవుకయలవైనగాని కోపము రచ్చినవో అంగ్లముననే తిట్టుదురు. ఇద్దరు నిద్రాధులు కూర్చునియున్న పురుగాని, పాతకాలముందలి యుపాధ్యాయులతో ముట్టాడునపుడుగాని అంగ్లభావయే మనకాధారము బొంబయి పట్టణము ల్రిటిషువారి రాజ్యములో చాల గొప్ప పట్టణ మయ్యు వాంగ్లభావను అంగ్లగున్నులను, అంగ్లయుల యెప్పునకును ఇనుమగలై న గణననేయకున్నది. మద్రాసీయులకు అంగ్లసంబంధ మగు నరు ప్రమాను అమృతకుల్యము. దేశాభిమానమున ప్రాగ్భ్యముల గొట్టు వారందఱు ప్రభుమునక తమ మార్కభావ నుపయోగించుచు, తమ దేశాచారముల ప్రకారము నడుచుకొనుట యుత్తము. మనవారందరు నిజముగా నిట్టి చిన్న చిన్న కవలను చేయుటకు మొదలిడినవో స్వల్పప్రయత్నము మీదనే యెట్టి మహాత్కార్యముల వైన చేయగలరు.

ఒక ఆంధ్రుడు.

కలకత్తా పట్టణములోని వర్తకులవలనను, కొంతమంది గొప్పవాండ్రవలనను విశిష్టపు ఎక్కుడు ధరలను గురించి విచారించుటకు ఒక సభ జరుపబడినది. గవర్న మెంటు వారు కొన్ని కొన్ని ప్రశ్నములందు విశిష్టపుధరలను తగ్గించు ఏర్పాటులు చేసినను అట్టివి కుదకు వ్యర్థములైనవి. అందువలన ఇండియా అంకయు అపకవ్యధార్మములు తమ బంధారములను గు సరకులకు సాధారణపు రవాణా ఏర్పాటు చేసిన ఏదల అట్టి యిబ్బంది తొలగిపోవు నని తలంచిరి.

అక్రమనీ స్థానముతో చేసెడు యుద్ధమునకు ఈ క్రింద నుదహరించిన ప్రభులలానూడ తిగు సహాయము నొనరెంచెనను పంజాబు లెఫ్టనెంటు గవర్నరుగారికి తెలియపరచిరి:— "వేరుపురం రాజాపేటు సింగుగారు, మమసావారు నగరపు మహమ్మదు అమీరుఖాన్ భాలబాగా నగరపు మలీక్ అట్టామహమ్మదు భానుగారు. లాలిపూరు జిల్లాలోని అనరబుల్, మసాదీపాగారు, హోహియాదుపూరు జిల్లాలోని రావా ఆప్పలం ద చండుగారు.

హోమరంజంట్లు:— అంగ్ల ఇండియా క్రాగ్ అండు కెమిల్ కంపెనీ, నెం. 155, బామ్మూనునీడు పిథి, బొంబాయి. నుకరాను యెంజంట్లు:— మహాతాపురమో త్రంజూల్లీ, వైవాబార్ కోడ, మదరాసు.

భాగ్యవంతు లేవరు? ఆరోగ్యవంతులే. (1045)

ఆరోగ్యమునకు ఆయుర్వేద ఔషధములు అద్వితీయములు.

వేసవికి తగిన పండిత డి. గోపాలాచార్యుగారి

జీవామృతము	అమృతామలక తైలము	జంబీర రసాయనం	కుంచానన లేపము
6 బొట్టులు 3-4-0	6 బొట్టులు గల సీసా 1-0-0	ఉష్ణాదుల బోగొట్టును	తామర నూమును
8 బొట్టులు 1-12-0	8 బొట్టులు గల సీసా 0-8-0	సీసా దు. 0-10-0	డబ్బీ దు. 0-10-0

ఈ పండితులవారి దివ్యౌషధము లింక ననేకములు గలవు.

ప్యాకింగు-పోస్టేజీఖర్చులు ప్రత్యేకము. క్యాలటాగు ప్రతులు ఉచితము

తంటి నిలాసము.

వండిట్, మదరాసు.

మేనేజరు, ఆయుర్వేదాశ్రమము.

85, ఆచారప్పకోపి, మదరాసు.

SWARNARATNAKARAM

స్వర్న రత్నా కర ము.

ఆయుర్వేద భాస్కర సి. టి. నుబ్రహ్మణ్య పండితుల వారి పుత్రుడైన

పండిత సి. టి. ఆర్జుగ విశ్లేషణచే

(జీవరత్నామృతము, పదార్థగుణ చింతామణి, మొదలగు గ్రంథములకు కర్త)

గుణము కావలయునట్టి చాలకాలముగా ముందుకుంటుంటే రోగములకు అత్యుత్తమమైన ఔషధము.

మహాశివుల సహాయముచే ఆయుర్వేద శాస్త్రప్రకారము చేయబడిన యాయుర్వేద రోగనివారణ ఔషధము జీవరత్నామృతము హిమచలమున, మిక్కిలి ముఖ్యముగా కరమై ముందునదియే కాక, యిది బలహీనమును, శరీరమునకు ఉష్ణమును పుష్టమును మొదలగువాటిని, చాలాకాలముగా ముందు ఎట్టి రోగములైనా, తెల్ల, ఎఱ్ఱ, పచ్చ, పసుపు, పుండు, గడ్డలు, మూలవాగ్ధి, మెదడు చెగుట, పిచ్చి, ముట్టుకుంబంధమైన రోగములు, కీళ్ల నొప్పి, తుమ్ము, దగ్గు మొదలగువాటిని నివారించుటకు గుణముగా ఉన్న ఔషధము అట్టి ఔషధము.

ఈ ఔషధము చంద్రాద్యుల అబ్రహం తాత్రు ప్రకారము శివుని స్వస్థ శాసనానుసారము చేయబడినది. దేహమునజనించు ఎట్టి రోగములను ముందులగ్యుల దేహరోగనివారణ చేయవలసినది ఎట్టి రోగములను ఈ ఔషధము నివారించుటకు ముందుగా ఉన్నది. అంతయుకాక యిది చివరకు ఉన్నది రోగములను, యింత కీక్రములలో ఉన్నది ఔషధము యిదికాక వేరు ఏదీయులేదు.

ఆ సే: గాఢము, జనించుదారులు, బాగోదారులు, మిఠానారులు, భవంతులచే, మిక్కిలి భవంతులను చేయబడి, వారలచే సేవించబడిన ఔషధము.

ఇట్టి భవంతులను చేయబడినది, లోతులకు యావయోగ మగునది భావించి అదగుటకు ముందుగా రోగనివారణ చేయవలసినది అభిలాషతో బహు సరసముగా యిది అనుభవము కారణమైనది.

ఇది శ్రీపురుషుల లింగపురిచేసి, యే కయ్యునుచేసినది ఏ ఆహారము భుజించినది దేహములకు కలుగుటకు యావయోగముచేసి.

మందు భుజించుటకు కావలసిన సమాచారములు ఇట్టివిందు కనుపరచబడియున్నవి.

10 దిములకు కావలసిన మందు బుడ్డియ్య 10-8-0

20 " " " 20-0-0

(1638)

భాస్కర అంధు సన్యు,

ఆయుర్వేద జీవరత్నామృత శాల. నెం 16, వైద్యనాథ మొదలిపిడి, మదరాసు.

జ్వర హరి

దీనియొక్క నామధేయము తెలుపుచేయు జ్వరమును హరించుట కిది సాటిలేనిదనియు. మలేయా (విష నా) యుజ్యములను, విడిచి విడిచి వచ్చు జ్వరములకును యెత్తినది. కొన్నినా పుచ్చుకొనుటవల్ల కలుగు చెప్పుల జ్వరహరికల్ల కలుగవు. కాబట్టి దీనిని నిర్భయముగా జ్వరమును సమయమందును యీ ఔషధము పుచ్చుకొనిన యేలాటి చెప్పుల జ్వరమైనను బాత్రిగా నిలిచిపోవును.

ఈ ఔషధమును గూర్చి వ్రాసిన ఆ సేవలలో నొకరి యొక్క ఉత్తరము:-

వకీలు (అట్టర్నీ-అట్-లా) సారాన్ పాంతు రంగ్ గారు వ్రాసిరి:- మీయొక్క 'జ్వరహరి' జ్వరములకు ముందుకుంటున్నది అమోఘమైన ఔషధమని మిక్కిలి సంతోషపూర్వకముగా తెలిపించెదను. వందల కాల మారంభమందు సాల్ నెట్టిలో నుండి నా గ్రామములో జూరీలకు అంటుజ్వరము వ్యాపించి పీడించుచుండగా, హెన్రీ వారియొక్క 'జ్వరహరి'ని జ్వర పీడితులకు ఉచితముగా నివ్వబడి స్వల్పకాలములోనే వీరందరు స్వస్థులై చెందిరి.

ఇప్పుడే ఒకసీసాను కొనుగొను

ప్రతి ఔషధసాములను వర్తకుల వద్దకు కొరకునీసాబడికి కల ఆ.8, రూ. 1, 1-8-0, 2-12-0, 11.

మీకు ఈ ఔషధం కొరకడం కష్టమైన యెడల నేరుగా యీ క్రింది చిలాసమునకు వ్రాయుము.

హెక్టర్ గేట్ ఇండియన్ రెమిడిస్ కంపెనీ,

ఒక్లే, బౌడన్ అండు కంపెనీ, ఏజెంట్లు, 15, అరమనకార వీధి, మదరాసు.

(1122)

Agents: Oakley, Bowden & Company,

15, Armenian Street, M D R S.

గోవావరిజిల్లా కో ఆపరేటివ్

వ్యాంకింగు యూనియన్,

లిమిటెడ్.

కాకినాడ.

1917 సంవత్సరం అక్టోబరులో స్థాపితము.

(1912 సంవత్సరం నెం 2 ఆర్డర్ ప్రకారం రిజిస్టరు కాబడినది.)

మూలధనము రూ 1,00,000. మేరు ఒక్కటి రూ 50. వారి 2000 మేరు కింద విరజింపబడినది. పూర్వము రిజిస్టరుపడిన మేరుధనము రూ 25,500. ముఖ్యముగా 1904 సంవత్సరం నెం 10 రు ఆర్డర్ ప్రకారముగా గాని, 1912 సంవత్సరం నెం 2 రు ఆర్డర్ ప్రకారముగా గాని రిజిస్టరుకాబడిన కో ఆపరేటివ్ సంఘములకే అవీధుంటుంది రిజిస్ట్రారువారి శిఫార్సుమీదకు యివ్వబడును.

ప్రతిసారిని గవర్నరు మెంటువారిచే లెక్కలు ఆడిట్ చేయబడి ఫోర్మలను వారికి సబ్జెక్టులో ప్రయోగపడును.

ఫీజును డిమాండ్లు:- 6, 12, 24 మాసములకు క్రమముగా సామాన్య నూటికి రూ 5, 6, 6 1/2 చొప్పున జడ్జి యివ్వబడును. అట్టి జడ్జి ప్రతి ఆరుమాసములకు యివ్వబడును.

ప్రతికొంత గవర్నరు మెంటు ఉద్యోగి యిలా నెలకు రూ 9-11-1914 తేదీకి నెం 20, 325 రు. బోర్డు ప్రాసీడింగు ప్రకారము మొదలుగా చేయబడునది 12 జూలై 1910 వ సంవత్సరం నెం 599 రు గవర్నరు మెంటు ఆర్డరు ప్రకారము డిమాండ్లు చేసుకొనుటకు పూర్వమున స్వీచ్ చేయబడియున్నది.

(నోటీసు లేకనే వైనిబంధనలు సూర్యబహవచ్చును)

దుగ్గిరాల వెంటిల సూర్యప్రకాశరావు,

ప్రెసిడెంట్.

పాడుకల్లి వెంకట్రామయ్య,

కెలెటర్.

విక్టోరియా ఆసుపత్రి, కాకినాడ.

అంతోమనుషులు బహువిధముగా వాగుజీవులను. ఎన్ని సంవత్సరములకుండు ప్రతికరముచే వారలకు నష్టము, తిరిగి దృష్టిని (చూపు) పొందగలరు. కంటిలో పుచ్చులు, ఎరుపులు, జరుపులు, రురదలు వగైరా సమస్త వ్యాధిరూపములు తుల్యమగును. కను లీనముచేయు.

(1568)

1. అంగీకరణ వైద్యులచేత ప్రతికరములను చక్కగా వాయబడినది. 400 ప్రక్రియలు గలవు. రూ 1-4-0. 2. ప్రెహయకు ఫీజు అను గ్రంథము ఇంగ్లీషులో వ్రాయబడినది. రూ 1-0-0.

వి. గోవావరిజిల్లా, యం. డి. సర్జను.

సత్యాగ్రహ స్వదేశి ధోవతులు

హిందూ దేశమునందు సత్యాగ్రహ సత్యాగ్రహ మరచేపు చేతి పుగ్గములను నేయబడినది.

ఇరుంబి లేక గుండము 60-వ నెంబరు 54 అంచులుల వెడల్పు గలది గజము 1-1-0-0.

ఇరుంబి లేక గుండము 40-వ నెంబరు 54 అంచులుల వెడల్పు గలది గజము 1-0-14-0.

సాధారణమైన తుల్యు, ట్యూబ్ 1-3 0-10-0.

అంతకుపై వెలగలిగినది కూడ యివ్వబడును చేతులముపు 60-వ నెంబరు 1-3 0-4-0.

స్వదేశి ఉండస్థియున్న కంపెనీ,

కొంప, హాన్సన్ పేట్ రోడ్, లిమిటెడ్, కంపెనీవరం.

(332)

అంతోమనుషులు.

యిదివరకు ముందుగా మహానవధిలయందలి దవాన సంకల్పములు, అభ్యాసములు, యావత్వాగుములు, వారి శిక్షణములు, సభా శిక్షణములుగలవు. మొదలు 1-1-0-0 చొప్పున చేయబడినది. అంతకుపై కావలసినవి, 1, రెండు శిక్షణ, మదరాసు.

